

OTB-10/2011.
(OTB-35/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Oktatási, tudományos és kutatási bizottságának**
2011. június 27-én, hétfőn, 10 óra 14 perckor
a Képviselői Irodaház I. emelet III. számú tanácstermében
megtartott üléséről

* *A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki megnyitó, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a Felsőoktatási és Tudományos Tanács szakmai tevékenységéről</i>	5
<i>Dr. Jávor András elnök (FTT) beszámolója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	12
<i>Dr. Jávor András elnök (FTT) válaszai</i>	16
<i>Szövényi Zsolt főosztályvezető (NEFMI) válaszai</i>	19
<i>A lelkiismeret és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló T/3507. számú törvényjavaslat (Új/átdolgozott változat a T/3503. szám helyett) (A bizottság feladatkörébe tartozó módosító javaslatok megvitatása)</i>	20
<i>Egyebek</i>	42

Napirendi javaslat

1. A lelkiismeret és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvényjavaslat (T/3507. szám, új/átdolgozott változat a T/3503. szám helyett)
(Dr. Lukács Tamás, dr. Vejkey Imre, Varga László és Harrach Péter (KDNP) képviselők önálló indítványa)
(A bizottság feladatkörébe tartozó módosító javaslatok megvitatása)
2. Tájékoztató a Felsőoktatási és Tudományos Tanács szakmai tevékenységéről
Előadó:
Dr. Jávor András , az FTT elnöke
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Pokorni Zoltán** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Pószán László (Fidesz), a bizottság alelnöke

Osztolykán Ágnes (LMP), a bizottság alelnöke

Cseresnyés Péter (Fidesz)

Demeter Zoltán (Fidesz)

Kucsák László (Fidesz)

Pánczél Károly (Fidesz)

Pichler Imre László (Fidesz)

Sági István (Fidesz)

Michl József (KDNP)

Dr. Hiller István (MSZP)

Dr. Kolber István (MSZP)

Dr. Sós Tamás (MSZP)

Farkas Gergely (Jobbik)

Ferenczi Gábor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Brájer Éva (Fidesz) Pokorni Zoltánnak (Fidesz)

Cseresnyés Péter (Fidesz) megérkezéséig Sági Istvánnak (Fidesz)

Dr. Hoppál Péter (Fidesz) Kucsák Lászlónak (Fidesz)

Kőszegi Zoltán (Fidesz) Pánczél Károlynak (Fidesz)

Révész Máriusz (Fidesz) Demeter Zoltánnak (Fidesz)

Földi László (KDNP) Michl Józsefnek (KDNP)

Dr. Sós Tamás (MSZP) megérkezéséig dr. Kolber Istvánnak (MSZP)

A bizottság titkársága részéről

Edelényi Zsuzsánna tanácsadó

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Lukács Tamás országgyűlési képviselő (KDNP) előterjesztőként

Dr. Fedor Tibor főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

Szövényi Zsolt főosztályvezető (Nemzeti Erőforrás Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 14 perc)

Elnöki megnyitó, a napirend elfogadása

POKORNI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a megjelenteket, a bizottság tagjait, a hölgyeket és urakat, vendégeinket. Kicsit várnunk kellett a határozatképességre, de most már úgy látom, hogy ez biztosítva van. Ha esetleg kint a folyosón vannak még, jelezzük ott is, hogy elkezdtük az oktatási bizottság mai ülését, amelyen három napirendi pont szerepel. Az első a lelkiismeret és vallásszabadságról szóló törvényjavaslathoz érkezett módosító javaslatok megvitatása, a második az FTT, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács szakmai tevékenységéről szóló beszámoló, a harmadik pedig az egyebek.

Kérdezem, van-e a napirenddel kapcsolatban észrevétel, javaslat. *(Nincs jelzés.)* Nincs, akkor kérem, hogy szavazzunk a napirendről. Aki támogatja, kérem, szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm. Egyhangúlag támogattuk a napirendet.

Az első napirendi pontunk a lelkiismeret és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvényjavaslathoz beérkezett módosító javaslatok megvitatása, azonban egyelőre nincs itt az előterjesztő, akinek állást kellene foglalnia a módosító javaslatokról, hogy támogatja-e vagy sem. Az a kérésünk, hogy át kellene szólni a másik bizottságba, amely párhuzamosan ülészik, és addig föl kellene függeszteni az ülésünket, vagy eldöntjük, hogy megcseréljük-e a napirendi pontokat. *(Dr. Fedor Tiborhoz:)* Tibor, neked a napirendcsere elfogadható?

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Természetesen tiszteletben tartom a bizottság döntését. Jelzem, hogy az emberi jogi bizottság üléséről jöttem, egyharmadnál tartottak, amikor idejöttem, és fél 11-kor az alkotmányügyi bizottság is tárgyalja ezt az előterjesztést, úgyhogy próbáljuk megosztani valahogy. Most Galik Gábor kabinetfőnök úrral próbáljuk magunkat megosztani e tekintetben, de még egyszer mondom, kormánytisztviselőként teljes mértékben tiszteletben tartjuk a bizottságok döntését és napirendjét.

ELNÖK: Rendben, nincs más információnk, megcseréljük a napirendi pontokat, hogyha egyetért vele mindenki. *(Egyetértő jelzések.)* Úgy látom, hogy erről nem kell szavoznunk, tehát a 2. napirendi ponttal kezdjük a munkánkat.

Tájékoztató a Felsőoktatási és Tudományos Tanács szakmai tevékenységéről

Az FTT munkájáról, tevékenységéről szóló tájékoztatót vitatjuk meg. Tisztelettel köszöntöm dr. Jávor András elnök urat, illetve munkatársait, és örömmel látjuk, hogy igen sokan elfogadták a meghívásunkat.

Elnök úr, parancsoljon!

Dr. Jávor András elnök (FTT) beszámolója

DR. JÁVOR ANDRÁS elnök (Felsőoktatási és Tudományos Tanács): *(Előadását vetített prezentáció segítségével tartja meg.)* Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Hölgy és Képviselő Urak! Szeretnék köszönetet mondani a meghívásért, hogy beszámolhatunk a munkánkról, elképzeléseinkről, jövőképeinkről és magáról az ágazatról is egy kicsit.

Mielőtt hozzákezdenék az anyaghoz, magamról három mondatot szeretnék elmondani, mert ha az emberről tudják, hogy honnan jött, akkor azt is tudják, hogy mért úgy gondolkodik, ahogyan gondolkodik. Végzettségemet tekintve agrármérnök vagyok, a jelenlegi

munkám a molekuláris genetikáról szól, és gyakorlatilag negyedik éve a Debreceni Egyetem oktatási rektorhelyettese vagyok, amely ma hallgatói létszámát, gazdálkodását tekintve a legnagyobb és legstabilabb intézménynek tűnik, még akkor is, ha sok minden megrengetett minket is.

A múltkor a MAB üléséről értesültem, ahol elnök úr mondta, hogy egy kétlovas hintó kellene hogy húzza és irányítsa ezt a felsőoktatást, vagy legalábbis tegyen javaslatokat, észrevételezzen, adjon keretet a jövőképeknek, és hogy ez a kétlovas hintó a MAB és az FTT. Nyilvánvalóan szeretném ezt a kérdést is érinteni, tehát párhuzamosan fogok beszélni arról, hogy miért látom ezt így, és miért látom másként, és miért látom azt, hogy azért nem minden rajtunk múlik. Természetesen azért vagyunk mindnyájan – gondolom az oktatási bizottság mint fő letéteményes, de a minisztérium és a köztes testületek is –, hogy egy olyan felsőoktatás működjön, alakuljon az országban, amely az ország érdekeit, a hallgatók érdekeit szolgálja, és megfelel az adófizetők érdekeinek is.

A magyar felsőoktatásnak vannak pozitívumai, ez nem mindig jelenik meg a sajtóban, különösen a Széll Kálmán-terv angol nyelvű változatában, de azt gondolom, hogy azért vannak pozitívumai is a magyar felsőoktatásnak. Jó a képzéskínálata, persze rögtön hozzátehetnénk, hogy túl jó a képzéskínálata. Szerintem nagyon sok szak van, erről majd a későbbiek során fogok beszélni. Viszont az, hogy Magyarországon minden elérhető, ami a nemzetközi képzésekben ma rendelkezésre áll a hallgatóknak, az jó, hiszen ma már egy európai versenyszféra részesei vagyunk, és ha ez Magyarországon nem elérhető, akkor természetesen máshol fogják megkeresni.

Úgy gondolom, európai szintű képzéseink vannak, lehet nézni a műszakit, az orvosi képzést, tehát az egészségügyet, a gazdasági képzéseket, az agrárképzést, mindenütt olyan színvonalon oktatnak, amely megfelel a nemzetközi nomenklatúráknak, ha nem is az élmezőny. El kell mondanom tehát – és ezért mondtam, hogy debreceni vagyok –, nálunk 2 900 külföldi állampolgár tanul, ez gyakorlatilag ma 8-9 százaléka a Debreceni Egyetem összes hallgatói létszámának, és azt is el kell mondanom, hogy ezek a hallgatók 68 országból jöttek. Ha nem lennének jók, akkor valószínűleg ez a képzés nem működne ilyen színvonalon. Azt gondolom, értékteremtő, emberiforrás-értéknövelő és az emberi fejlődés hordozója is a magyar felsőoktatás, hiszen aki bármilyen képzésen ma átesik – és ebben nyilván vannak gyengébb képzések is –, többet fog tudni, más lesz a szemlélete és valószínűleg más morális gondolkodás megtestesítője lesz.

Az is jelentős szempontja, pozitívuma a felsőoktatásnak, hogy elég jelentősen hozzájárul a munkanélküliség csökkenéséhez vagy a kevésbé dinamikus növekedéséhez. Egyrészt maga az, hogy közel 400 ezer hallgató részt vesz ebben, eleve azt jelenti, hogy van egy foglalkoztatás, ha időszakos is, viszont az is igaz, hogy jobb elhelyezkedést biztosít. Az észak-alföldi régióban 125 ezer munkanélküli van, ebből 5 ezer, tehát 4 százalék a felsőfokú végzettségű, és ennek 75 százaléka főiskolai, 25 százaléka egyetemi végzettségű. Ha ezt vetítem az oszloposságra, a munkavállalókra, akkor ez harmadannyi munkanélkülit jelent a diplomás szférában, mint ami az egyéb szférában van. Az, hogy most hol dolgoznak milyen területeken, és mennyire felel meg a végzettségük a dolgoknak, egy másik kérdés.

Azt is pozitívként lehet ma megélni, hogy a magyar felsőoktatás biztosítja a regionális továbbtanulás lehetőségét, társadalmi igényt szolgál. Ez azt jelenti, hogy egy olyan országban, mint nálunk is, ahol 18 ezer állami finanszírozású hallgatóból 6 800 a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, nagyon fontos – hogy ne terheljék olyan költségek a hallgatót –, hogy lakóhelyhez közel tudjon elérni felsőoktatási képzőhelyet. Azt gondolom, ez fontos, ez ma adott a felsőoktatásban, 50 kilométeres körzetben nagyjából mindenki számára elérhető, ha nem is a szakirányú igényének megfelelő, de felsőoktatási intézmény.

Régen, amikor – ez is a múltamból adódik – egy faluról beszéltünk, akkor tudtuk, hogy a tsz egy kultúrahordozó, sok szociális tevékenységet átvállaló, a kulturális életbe

beavatkozó szervezet volt, ma szerintem a felsőoktatás ilyen. Adott helyen, ahol működik, ott meghatározó része a közösségnek, a városnak, annak a székhelynek, ahol ma szolgál: szolgáltat, kultúrát közvetít, és így tovább. Az is pozitívum – ezt már az előbbieken említettem –, hogy azért 400 ezer elvan a felsőoktatásban mint hallgató és mint dolgozó egyaránt.

Nagyon fontos az utolsó, amit ideírtam, hogy részt vesz az innovációban, a gazdasági fejlődés mozgatója, erről majd még később fogok beszélni. Azt gondolom, hogy az egyetemeken folyó fejlesztések, kutatások, amelyek az utóbbi időszakokban megindultak, olyan gazdasági érdekeket közvetítenek, amelyek egy-egy régió fejlődéséhez, ipartelepítésekhez nagyon sokat hozzá tudnak tenni. Lehet a munkaerő oldaláról is közelíteni, akár Győr és Kecskemét viszonylatában, de lehet olyan oldalról is közelíteni, hogy hány klaszter jött létre, amelyben az egyetemek meghatározó szerepet játszanak. A pozitívumok végére értem, biztos van még, ami kimaradt, de azt gondolom, hogy azért ez nagyjából keretbe foglalta ezeket a pozitívumokat.

Milyen negatívumokkal bírunk, amire választ kell keresni? Azt gondolom, a közoktatás még keresi az útját. Sajnos a bejövő hallgatók felkészültsége hiányos, ehhez még hozzájárul az is, hogy a nagy kínálat miatt nincs igazi verseny a bekerülésért. Ez nagy problémát jelent, ami magában hordozza azt, hogy rossz a hallgatók kiválasztása is, hiszen a felvételi rendszer, ami ma működik, rengeteg hibával terhelt. Eleve az, hogy nem az egyetem, hanem a középiskola választja ki az adott pontszámmal, hogy ki milyen képzésre kerülhet. Ennek tapasztaljuk azokat a folyamányait, hogy amikor 200 pont volt az alsó határ, akkor belótték a középiskolák 200-ra a hallgatót, amikor 240 lesz, akkor 240-re fogják, és ez így volt már a 160-asnál is. Az is nagy problémát jelent ebben, hogy a tudás és a pontszám kapcsolatrendszere nem teljesen pozitív.

Nagyon nagy negatívum, és gondolom, ez a kiválasztásból is ered, hogy aggályosan nagy a lemorzsolódás, 60 százalék körül végeznek. Lehet, hogy ez valamikor több, valamikor kevesebb, nagyon nehéz statisztikát csinálni – majd erről is két mondatot szólok a későbbiek során –, és annak a 40 százaléknak a helyzetét, aki kiesik a felsőoktatásból, nem oldja meg. Erre is valami megoldást kell majd találni a felsőoktatási törvény kapcsán.

Negatívum az is, hogy alulfinanszírozott. Általában az a mondas, az a tapasztalat, hogy a munkabérekkel egyenértékű az, ami általában lejut az éves költségvetési támogatásban. Ez azt jelenti, hogy ha például van egy olyan elvonás, ami most volt, rögtön meg kell mozdítani a munkaadót, tehát elbocsátásokat kell végrehajtani, és ez – azért ezt tudjuk – elég nehéz egy olyan korfán működő szektorban, mint a felsőoktatás, hogy kihez lehet nyúlni, és hogyan alapozza meg a jövőt.

Nem elég cizellált a finanszírozás. Csak egy-két dolgot mondanék, hogy a földrajznak ugyanannyi a támogatása, mint a fizikának, az egyetemen ugyanannyi, mint a főiskolán, pedig tudjuk, hogy az egyetemi bérek sokkal magasabbak, tehát eleve magasabbak a költségei, de még az is, hogy régi vagy új épületben folyik a képzés, egészen másképp torzíthatja el a viszonyokat. Azt gondolom, hogy sok az intézmény. A sok intézmény igazából azt jelenti, hogy a korábbiakhoz viszonyítva polarizálódott, nagyon széttagoltta vált a képzés. Például jogi képzés 8 kvázi 9 helyen folyik a korábbiakkal szemben, agrárképzés 11 helyen, de mondjuk vendéglátás szak 33 intézményben van. Ez önmagában nyilván nem intézményfüggő, hanem szakfüggő, de hát ahol intézmény van és élni akar, nyilván indítja a saját szakjait.

Nagyon nagy negatívum, hogy átbillent a létszám, mostantól kezdve lejtmenetben fog menni a beiskolázandók száma. Ma még úgy tűnik, hogy ez pótolható azzal, hogy kétszer jelentkezik az ember az egyetemre, hiszen egyszer jelentkezik BSC-re, másrészt MSC-re, ez mindig hozzáadódik, de ez valójában nem ugyanaz a létszámnövekedés, mint amiről korábban beszéltünk. Nagyon komoly, hogy felbomlott az értékrendszer, a főiskolák és az

egyetemek ma mindent képeznek, mindenre jogosultak, és gyakorlatilag nem azt a feladatot látják el, amit kellene. Ideírtam még magamnak, hogy az oktatás gyenge érdekérvényesítő képességű, általában alulmarad a forrásért folyó versenyben, majd erre konkrét példát is fogok mondani.

A magyar felsőoktatás negatívumai közé tartozik az, hogy sok a szak. Megint abból hozok példát, de hát rengeteg példa van, hogy 80 agrárszakot lehet elérni a maga 1800-as állami támogatotti létszámával, ez azt jelenti, hogy ha nem bontom szét még munkarend szerint is, akkor 23 fővel indulhat egy szak. Azt gondolom, ez nem szerencsés, mint ahogy a 8 jogi szak sem, a 33 vendéglátás-turizmus, a szintén 30-at meghaladó gazdálkodás-menedzsment szak is. Tehát sok a szak, ezen nyilvánvalóan változtatni kellene. Rossz a szakszerkezet is, ma a kormányhatározat általában képzési területekre bontottan adja meg a hallgatói létszámot, ez ma már biztosan kevés. Túl nagy szegmens ahhoz, hogy ezt a polarizálódott képzést le tudja fedni, szakokra kellene megállapítani a beiskolázásokat. Megint a saját szakmámból mondok egy példát: hat helyen képeznek növénytermesztőt az agráriumban, és felvettek tavaly 18 állami támogatottat, ugyanakkor egy helyen folyik táj- és tájépítőmérnök-képzés, oda 108 embert vettek fel. Tehát a 108-at a 18-cal szembeállítva, azt gondolom, látszik, hogy ez nem jó. Rossz a képzés területi lefedettsége, attól függetlenül, hogy minden régióban elérhető valamilyen intézmény, azért a Budapest-centrikusság és Budapest nagysága – azt gondolom – rányomja a bélyegét, és ez versenyhelyzetben a vidéki intézményeket rossz helyzetbe hozza.

A szakokról gyakorlatilag még annyit el lehet mondani – bocsánat, ezt melléírtam –, hogy a képzési területek miért nem megfelelőek. A természettudományos képzés favorizált képzés, ugyanakkor ma látszik, hogy fizikára, kémiára, matematikára nincs elég jelentkező, földrajzra meg biológiára sok van, és amikor azt mondjuk, hogy na, a természettudományra most már többen jelentkeztek, azért az látszik, hogy inkább földrajz és biológia, minthogy kémia vagy fizika lenne.

A versenyhelyzet a hallgatóért, amire rá vannak kényszerítve az emberek, a hosszú távú érdekeket csorbítja. Mindenki szakokat alapít, szakokat indít, és gyakorlatilag akkor is elindítja, ha két-három fővel tud elindulni egy szak, és ez gyakorlatilag azt sugallja, hogy ezek a szakok biztosan nem fenntarthatók és nem piacképesek, ezek megszüntetésére központi akarat is kellene. Mert addig, amíg mesterségesen életben tartunk ilyeneket, ez mindig terhelni fogja a magyar felsőoktatást.

Azt gondolom, hogy az akkreditáció egyoldalúsága is negatívum, hiszen ma az infrastruktúrát, az oktatókat ítélik meg, de a stabilitást, a munkaerő-piaci hatást, a diploma értékét nincs, aki megítélje. Erre valamikor volt egy szervezet, amit FTT-nek hívtak, ez ma nevében az, de gyakorlatilag lehetőségében már kisebb. Azért is rossz az akkreditáció gyakorlata, mert a parciális érdekek érvényesítésének megvan a maga gyakorlata, tehát olyan képzések is célba tudnak jutni, amelyről esetleg a szakma egészen mást mondott.

Az is negatívumnak tekinthető és nagyon rossz a magyar felsőoktatásban, hogy rendkívül heterogén a színvonal. Ahogy jeleztem, itt vannak már a nemzetközi szintű képzések nagyon sok helyen, ugyanakkor vannak olyanok, amelyek gyakorlatilag nem jelentenek mást, mint a hallgató becsapását, hiszen kínálunk neki valamit, amiről tudjuk, hogy talmi érték, tehát nem valódi.

Még a negatívumok közé tartozik az is, hogy a statisztikák rendkívül rosszak. Lekértem statisztikákat különböző megyei hivataloktól, a Debrecen Egyetemnek van egy együttműködési szerződése a regionális munkaerőközponttal, így rendszeresen megkapjuk, hogy diplomásoknál milyen mozgások várhatók, mennyi a diplomás munkanélküli. Van olyan, amit fülön tudunk fogni, ilyen például a szakképzett pedagógus, közülük származik az észak-alföldi régióban a munkanélküliek 28 százaléka, de például vannak olyan elnevezések, olyan csoportosítások vannak a statisztikákban, amelyek nem összehasonlíthatók, illetve nem

hozhatók összefüggésbe a képzési területek szerint ma feltagolt magyar felsőoktatással. Ennyit gondoltam elmondani a negatívumokról. Lehet, hogy még sokan tudnák sorolni, de én itt befejezem.

Készítettünk a szakemberekkel együtt egy tanulmányt, hogy hogyan lehetne a koncepciót megalapozni, ami azért is fontos lenne, mert nagyon régen vár egy fejlődési stratégiára a magyar felsőoktatás. Azt gondolom, ebben összefoglaltunk sok mindent, ebből néhány gondolatot szeretnék kiemelni, ki van vetítve nagyjából az anyag.

Az 1. pont a felsőoktatás megnyitása a munka világából érkező fizetőképes felnőttek számára. Azt gondolom, ez nagyon jól hangzó dolog, de ma nagyon kevés az a felnőtt, aki önállóan, saját maga fizetőképes keresletként meg tud jelenni a felsőoktatásban. Ugyanakkor meg lehetne oldani azt – amiért mi sokat kaptunk a sajtóban, mert félreérthető dologként jelent meg a tanulmányban –, hogy megújítandó és kötelező a tudás megújítása. Mindenki azt hitte, hogy a diplomát akarjuk leértékelni. Szó nincs ilyenről, mi azt szeretttük volna, hogyha beépül abba a rendszerbe, az új felsőoktatási törvénybe egy kötelező diplomamegújítási rendszer. Hiszen nem gondolhatja senki, hogy egy 21 évesen megszerzett biológia vagy történelem alapdiploma az élete végéig biztosítja a munkaerő-piaci szereplést. Ez a munkaerőpiac szempontjából, a hallgató továbbképzése szempontjából mindenképpen kötelező lenne, a gazdasági szférához történő átképzéshez is kellene, és nem titkoltan mondom, hogy a felsőoktatás finanszírozásában elég jelentős szerepet tudna kapni abban az esetben, hogyha ez a kötelező továbbképzés valamilyen módon illeszkedne a munkaadók akaratához is, meg ők gyakorlatilag a finanszírozásban is részt tudnának venni.

Nagyon sok vita volt a felsőoktatási törvény kapcsán az intézményi autonómia új koncepciójáról, amely gyakorlatilag egy kétpólusú rendszer óhajtott lenni, tehát csak a kutatás és az oktatás vonatkozásában, ugyanakkor nagyon sok olyan kérdés verte ki a biztosítékot a felsőoktatásban és a hallgatóknál is, mint a szervezeti rend kialakításának kérdései vagy a hallgatói képviselet. Azt gondolom, a hallgatói képviselet egy olyan kérdés, ami ott szokott problémát felvetni, ahol a felnőttek megközelítése az ifjúsághoz nem teljesen erkölcsi alapon történik.

Az állami ellenőrzés vonatkozásában azt gondolom, hogy ma az állami ellenőrzés, és amit az új törvény is próbál bevezetni, az jó. A büntetések vagy az ellenőrzés és a válaszreakciók szigorítása lehetne egy olyan terület, amely minden körülmények között jó lenne. A felsőoktatási köztes szervezetekről annyi a véleményünk, hogy sokan azt mondják ma, hogy a MAB-ot meg az FTT-t át kell alakítani, és akkor megoldódnak a problémák. Mi azzal nem vitatkozunk, hogy át kell alakítani, de a problémák azért mélyebbek, szélesebbek, és azt gondolom, hogy ennek a kettőnek a megváltoztatása önmagában sehova nem fog vezetni.

Jeleztem már, hogy el kell végezni a kimeneti követelmények felülvizsgálatát, erre nyilván az FTT-t gondolnánk. Gyakorlatilag a nemzetközi viszonylatokat meg kellene próbálni fejleszteni. Ma az intézmények inkább nehézséggel néznek szembe, ha például egy kettős diplomát vagy egy kapcsolódó fokozatot szeretnének működtetni. Egyértelműen a képzési szerkezet racionalizálása, ez megint kifejezetten FTT-feladat abban az esetben, ha a jogi körülmények megvannak. A tehetséggondozást jónak látom, a magyar diplomák értékét megfelelőnek ítélem azokban az esetekben, ha azok az intézmények, amelyek ma nem érik el azt a színvonalat, nem kapnak szerepet a további oktatásban.

A finanszírozás kérdésére a javaslataink megvoltak, azt gondolom, hogy ma a legnagyobb problémánk az – és ez megint visszaüt az érdekérvényesítéshez –, hogy ma például a mi számításaink szerint a TÁMOP-ban és a TIOP-ban körülbelül olyan 800 milliárd forint van beragadva. Meghirdetések nem történtek, és azt látom, hogy ennek a védelme fokozott felelősség lenne a tárca részéről is, de hát gondolom, hogy a parlamentben is figyelni kell erre, mert ez a pénz a felsőoktatásból még hiányzik. Éppen csütörtökön voltam a

miniszter úrnál, és elmondtam, hogy milyen területeken látnánk a TÁMOP-ban és a TIOP-ban még azokat a lehetőségeket, amelyek a fejlődést hatékonyan meg tudnák növelni. Ő azt mondta, hogy mindenképpen meg kell védeni ezeket a felsőoktatásnak címzett forrásokat.

A költségtérítési rendszer sokszor felmerült a vitában. Mi azt látjuk, hogy az alapképzésekben már a piaci árak működnek, tehát az állami támogatáshoz közeliek, vagy néhány esetben ezt meg is haladják. Azt viszont mindenképpen szeretnénk elérni, hogyha itt is cizelláltabb lenne a rendszer. A műszaki képzésben, agrárképzésben például egy mesterképzésnél olyan magas lenne a fizető státusz, ami gyakorlatilag a képzések ellehetetlenüléséhez vezethetne, a 700 ezer forintos tandíj, gondolom, magas.

Az államilag finanszírozott férőhelyek számának szűkítése és minőségelvű elosztása: nem vagyunk hívei annak, hogy nagyon sokat csökkenjen ez a hely. Nyilvánvalóan az ország gazdasági helyzetét megítélve biztosan csökkenni fog és lesz egy kényszer, a hallgatói létszám csökkenése nagyon sokat fog ezen rontani, tehát kevesebb lesz az államilag finanszírozott hely. A jelentkező hallgatók számáról és a kiválasztásról már beszéltem, a szűkítés gyakorlatilag nagyon nagy felelősséget fog róni, mert a kevesebb helyet sokkal inkább nehéz lesz elosztani. A hallgatói fizetőképességről is szoltam, azt látom, hogy figyelembe kell venni azt, hogy mely területeken van fizetőképes kereslet, és mely területeken nincs.

Az intézményi működésről is beszéltünk, gyakorlatilag az integrációnak mindig az a baja, és gondolom, elnök úr is, amikor miniszter volt, megélte, hogy azért ott sok minden dolognak érvényesülni kell ahhoz, hogy hatékony legyen. Mi azt gondoljuk, hogy egy elvet kell követni. Elveket lehet találni, azokban az esetekben, amikor bizonyos ötletelésen keresztül megy az intézmények szűkítése, azok mindig felszabadítják, felerősítik a parciális érdekek érvényesítését. Azt gondolom, hogy például egy integrációs folyamatnak és mindenképpen egy olyan letisztulásnak végbe kell mennie az országban, hogy a hét régióban – és ebbe a központba a Szent István Egyetemet is beépítve – lenne egy-egy régióközpont, a megyékben pedig campusok lennének, és maga a régió rendezné le a saját felsőoktatását azzal, hogy milyen párhuzamosságokat, milyen szakokat kíván megszüntetni, hova helyezi a minőségi rugókat. Persze ehhez ki kell építeni azt a rendszert, amelyben védjük azokat az intézményeket, amelyek kevésbé lesznek döntési helyzetben. Természetesen új működési formák is lehetnek, és természetesen az angol nyelvű képzéseket is erősíteni lehetne, például ez a TÁMOP-nak egy nagyon jó felhasználási lehetősége lenne.

Azt gondolom, hogy az intézményi működésekről csak gyorsan, mert már így is látom, hogy eléggé elhaladt az idő. Valószínűleg az oktatáskutatás rendszerében csak minimális változásokat kellene végrehajtani a hatékonyság irányában, kutatói helyek létrehozása irányában, de mindig lehet látni, hogy ha valamilyen célkitűzést nem elvek mentén fogalmazunk meg, elindul az ellenerő. Nagyon jó lenne gyakorlatilag a hat tudományegyetem kiemelése, ami most a koncepciók között szerepel, abban az esetben, ha ennek a hat tudományegyetemnek a garanciái is ki lennének építve. Hiszen ez a hat intézmény nagyjából a nemzetközi versenyképesség irányában jelentős fejlődést tudna elérni, hogyha a finanszírozási és a képzési rendszer az ő esetükben kicsit más jellegű lenne.

Röviden térjünk rá az FTT funkciójára. Valamikor a '93-as törvényben nagyon szépen meg volt fogalmazva, aztán mindig valamilyen kis érdek mentén kikerültek ebből. Majd erről is lesz egy nagyon rövid összeállítás, ahol mindig csak egy-egy gondolatot fogok elmondani. Azt gondolom, az FTT-nek a legfelsőbb szakmai szervezetté kellene válnia, és azokat a kérdéseket, amelyeket akkor megkapott, továbbra is vinnie kéne, egyeztetünk erről államtitkár asszonnyal. A '93-as törvényben az volt, hogy dönt X és Y kérdésekben, mi azt mondtuk, hogy dönteni nem akarunk, mert a döntés a kormány felelőssége, de azt, hogy mi állást foglaljunk, véleményt mondjunk, a szakmaiságot belevigyük a koncepcióba, mindenképpen szeretnénk. Tehát a véleményező, tanácsadó, javaslattevő szerepünk

hangsúlyosabb kell hogy legyen. Nyilvánvalóan minden esetben, amikor az akkreditációval, minősítéssel kapcsolatban feladat van, akkor minden körülmények között nekünk szerepet kell kapni.

Vannak még egyéb feladatok: a hallgatói keretszámok szakterületi, szak szerinti elosztásában először kaptunk feladatot – megmondom – a múlt héten, amikor a maradék mesterhelyeket felosztottuk, de még nem tudjuk, hogy az általunk elkészített javaslat beért-e. A költségvetés véleményezése, hiszen annak idején ezek a hároméves keretszerződések, az egyetemek költségvetései visszakerültek mindig hozzánk, de amennyire jó ötlet volt, szerintem annyira kiürítetten ment végbe. Nyilvánvalóan nekünk nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi feladatokat is figyelembe kell venni. Itt lehet utalni mondjuk a Széll Kálmán-tervre is, a nemzetközi egyezményekre, a felsőoktatásban végzettek arányára vonatkozóan, ezt is valamilyen módon harmonizálni kellene. Nyilván továbbra is részt kellene venni a különböző címek odaítélésében. Nyilván át is kell alakulnunk ehhez, mi azt látjuk, hogy az az FTT, amely működik, összetételét tekintve jó, a hatékonyságát tekintve jó tudna lenni. Azt gondolom, hogy ahhoz, hogy a hatáskör változzon, új struktúrára lenne szükség a finanszírozásban, hiszen a szakértői anyagok készítése vagy készíttetése forrásokat von el. Ezen a törvényi koncepción, amiről beszéltem, mi folyamatosan értékeljük a különböző képzési területek munkaerő-piaci mérlegét, most dolgozunk azon, hogy ha a létszámváltozás, létszámcsökkenés létrejön, akkor milyen változásokat kell a finanszírozásban végrehajtani, mennyire fogja ez a finanszírozást érinteni, és dolgozunk a integrációs folyamat hatásain is, hogy az mit jelentene.

Még egy rövid átfutás, mindegyikről csak egy mondat: törölve lett, hogy az FTT javaslatára teszi meg az előterjesztéseit a megszüntetés, létesítés, karok ügyében. Törölve lett, hogy minősítjük a felsőoktatás költségvetésének beszámolóját, törölve lett a szakindítás, szakvisszavonási engedély vonatkozásában. Törölve lett, hogy az FTT együttműködve alakítja ki az ellenőrzés szervezetét, és biztosítja az ellenőrzés eredményeinek hasznosítását. Törölve lett, hogy a miniszternek a megváltoztatott állásfoglalást, amikor eltért a NOB vagy az FTT állásfoglalásától, azt indokolni kellene. Azt gondolom, hogy a felsőoktatás legfontosabb szakmai testületként történő megfogalmazás törölve lett. Szintén törölve lett az, hogy kidolgozzuk a teljesítménymutatók felsőoktatás területén érvényesülő rendszerét, amit mi megcsináltunk. Amikor az oktatás-fejlesztés-kutatás prioritási szempontjait fogalmaztuk meg, törölve lett, és ami például nagyon jellemző, két dolgot: a régi törvényben az volt, hogy önálló javaslatokat dolgoz ki a felsőoktatással kapcsolatos bármely tárgyban, míg a 2005-ös törvény szerint az FTT javaslatot dolgozhat ki a felsőoktatással kapcsolatos bármely kérdésben. Azt gondolom, lényegi különbség van. Itt csak szinte „törölve” dolgokat látunk, hogy döntés-előkészítő, véleményező testületként, a szakirányú és alapképzésekről véleményt mond, ezeket mind sorban-sorban törölték.

Az új elvárásoknak megfelelően az FTT-re vonatkozó új törvényszövegben ezt mi letettük: legfelsőbb szakmai testület vagyunk, önálló jogi személy vagyunk, állami feladatok ellátását segítő, javaslattevő, döntés-előkészítő és véleményező, közhasznúsági nyilvántartásba-vétel nélkül kiemelkedően közhasznú testület vagyunk, amely pályázati lehetőséget is biztosíthatna nekünk. Sajnos ilyennel nem tudtunk élni, tehát a költségvetés számunkra rendkívül fontos.

Nagyon fontos a finanszírozásunk is, gyakorlatilag azt gondoljuk, hogy a névváltoztatás, ami most sokszor felmerült, teljesen rossz megközelítés. Egyrészt a felsőoktatási tervezési tanács név esetében a „tervezési” szónak van egyfajta rossz üzenete, másik oldalról a jelenlegi elnevezés tulajdonképpen mind feladat-, mind struktúrákövető, hiszen a feladatunk már itt folyamatosan ismertetésre került, de a struktúrában ma a minisztériumban az államtitkárság a felsőoktatás mellett a tudománypolitikát is képviseli. Tehát gyakorlatilag a mi szervezetünknek ezt a nevet hordoznia kellene.

Röviden ennyit szerettem volna, és még egy utolsó, hogy most nem tudom, novemberben vagy decemberben ez a bizottság a költségvetés módosításával bizalmat és többletforrást szavazott meg nekünk, és ezt mi köszönettel vettük. Most elmondom, hogy amennyiben ez nem történt volna meg – mivel amennyivel többet kaptunk, annyit most el is vontak tőlünk –, akkor most működésképtelenek lennénk.

Bízom benne, hogy a dolgainkat nagyjából el tudtam mondani. Azt, hogy mit szeretnénk, és ne beszéljünk a múlttól, hogy milyen volt, ki mit csinált, hanem hogy milyen jövőképünk van, és ez tudja-e segíteni a magyar felsőoktatást. Én hiszem, hogy igen, és továbbra is kérnék a bizottság bizalmát.

Köszönöm szépen a megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Itt többen mosolyogtunk, amikor elnök úr azt mondta, hogy ne beszéljünk a múlttól. Ez az utolsó negyedóra gyakorlatilag csak erről szólt, hogy mi mindent törölt a 2005-ös törvénymódosítás az FTT tevékenységi körében.

A képviselő hölgyek, urak, illetve úgy látom, csak éppen urak vannak jelen... *(Pósán László: Alelnök asszony jelen van.)*, az alelnökök, azok alelnökök *(Derültség.)*. Tehát hölgyek és urak, próbáltam ebből kivágni magam, de nem sikerült. *(Derültség.)* Tehát először is tisztelettel köszöntöm a minisztériumot, az államtitkárságot képviselő Szövényi Zsolt főosztályvezető urat. Kérlek, Zsolt, kapcsolódj majd be a beszélgetésbe, képviseld a kormány álláspontját, védj a mundért, ha szükségesnek látod, illetve jegyzeteld azokat a javaslatokat, amik itt megfogalmazódnak. Kérlek rá.

Képviselőtársaim, parancsoljanak! *(Jelzésre.)* László, parancsolj!

Kérdések, hozzászólások

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Köszönjük a tájékoztatót. Egy dologra szeretnék rákérdezni a sok elhangzott szempont vagy felvetés közül. A negatívumok között elsőként szerepelt a közoktatás útkeresése, a bejövő hallgatók hiányos felkészültsége, és hogy nincs igazi verseny a bekerülésért. Jóllehet, most valószínűleg rövid megfogalmazásban csak, de kíváncsi lennék arra, hogy az ön megítélése szerint ezt hogyan lehetne kezelni. Mert ismert ez a jelenség, hogy a felsőoktatás a középiskolára, a középiskola az általános iskolára, az általános iskola pedig az óvodára mutat nagyon sokszor. Tehát ha egy prioritási rendet kellene fölállítani, akkor mi lenne az első lépés. Tudom, hogy ezt valószínűleg nagyon röviden, elnagyoltan lehet megragadni, de engem mindenképpen érdekelne, hogy az önök megközelítésében ez hogyan nézne ki.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Pósán László, aztán Kolber István!

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Több kérdés is felmerült bennem. Az egyik kérdéskör arra vonatkozik, hogy amikor a koncepciókészítések zajlottak – vagy éppen zajlanak, bevallom őszintén, nem tudom, hogy most hol áll –, az olyan természetű adatok és statisztikák, amelyek arról szólnak, hogy hol és milyen arányban vannak párhuzamos képzések vagy éppen finanszírozhatatlannak mondott egészen kicsi szakok, amelyekről hallottunk, vagy éppen a struktúra aránytalanságának, különböző regionális és területi leosztásának a dolgát illetően, tehát gyakorlatilag minden olyan természetű kérdés, amelyek az ön, az FTT birtokában van, ezek a fajta adatok beépültek-e, vajon van-e erről tudomásuk?

A másik, hogy az a felvetés, ami arról szólt, hogy esetleg ilyen régiók szintjén meglévő és megyénként campusokkal rendelkező nagyobb felsőoktatási egység meg tudná-e oldani ezeket a problémákat, csak kérdezem, hogy ez mire alapozódik. Ugyanis ha megnézzük a jelenlegi egyetemi szerkezetet, 2000 óta a jelenlegi egyetemi szerkezet nem volt

képes megoldani intézményen belül sem a párhuzamos képzések problémáját, nemhogy esetleg ennél nagyobb területen. Tehát ez most kicsit ilyen elméleti felvetés, de ha a jövőre gondolunk, akkor nyilván nem közömbös ezen is elgondolkodni.

A harmadik kérdésem: a Budapest-központúság oldására megoldás lehet-e – ez csak egy kérdés – az, hogyha valamiféle kvótarendszerben tekintjük mondjuk a felsőoktatás beiskolázási oldalát, ami finanszírozásilag tervezhetőbbé tenné a dolgokat. Csak kérdezem, hogy ez jelenthetne-e megoldást vagy elindulási útírányt.

Szeretném megkérdezni még azt is, hogy mit gondolnak arról, itt hallottunk egy adatot egy észak-alföldi munkanélküliségi viszonyrendszeréről, nyilván az ország egyéb területein ez eltérő lehet, de kiinduló példaként azért nem rossz, tehát ennek ismeretében – és nyilván tudatában vagyok annak is, hogy mondjuk a pedagógusdiplomával rendelkező munkanélküliek aránya nagyon egyenetlen, attól függ, hogy milyen szak birtokában van, matematikatanároknál nem nagyon találunk ilyet, nyilván egyéb szakiránynál talán nagyobb lehet, szóval ennek ismeretében – mondjuk az az elképzelés, ami arról szólna, amit államtitkár asszony mondott többször, hogy hatévesre szeretné feltornáznai a pedagógusképzést, ez mennyire tűnik az FTT szerint megalapozottnak. Mert nekem így első hallásra – bevallom őszintén – kicsit ellentmondásos felvetésnek tűnik.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kolber István kért szót.

DR. KOLBER ISTVÁN (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Először is szeretném megköszönni az imponáló prezentációt, ugyanúgy, mint ezt a kötetet a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tevékenységéről. Rengeteg kérdés merült föl, nagyon alapos és körültekintő, elemző munkát végez, végzett ez a tanács, figyelemreméltó javaslatokat fogalmazott, fogalmaz meg.

Egyetlen kérdés merült fel bennem, hogy miképpen lehet ezt a tudást, ezeket az ismereteket a döntés során hasznosítani. Vagyis az igazi kérdés az, hogy a kormányzat mennyire veszi figyelembe ezeket a javaslatokat, úgyhogy a kérdésem az lenne, hogy a tanács mennyire van bevonva a felsőoktatással kapcsolatos kormányzati döntések előkészítésébe, a törvényjavaslatok előkészítésébe. Például látta-e a tanács, véleményezte-e az áprilisban a kormány elé került felsőoktatási törvényjavaslatot? Mielőtt érdemben tudnánk ezekről beszélni, nyilván fontos dolog tudni azt, hogy hogyan és miképpen tud hasznosulni ez a munka, amit a tanács végzett az elmúlt időszakban.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Van-e egyéb kérdés? *(Jelzésre.)* Pichler Imre!

PICHLER IMRE LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Az elnök úrtól arról szeretnék kérdezni, hogy az előbb már elhangzott itt a párhuzamos képzés, itt szeretnék utalni egy középiskolai képzésre. Az én választókerületemben tulajdonképpen kereskedelmi, élelmiszer-kereskedelmi tanulókat bocsátott ki, egymástól 15 kilométerre lévő intézmények tömkelege, mondhatnék négyet is, de nem akarom most felsorolni az idő rövidegére való tekintettel. Ön említette az előbb, hogy a mezőgazdasági felsőoktatási képzésben 31 vagy 32 képzőhely van. Hogyan szándékoznak ezt egyáltalán redukálni?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Magamnak is megadnám a szót. Először is kaptunk egy anyagot, amely bőven túlterjeszkedik a tevékenységről szóló beszámolón, ami nem baj, sőt kifejezetten jó a mi helyzetünkben, hiszen asztalon van a felsőoktatás megújítása, átalakítása, és itt

gyakorlatilag az FTT – nyilván számos szakértő bevonásával, tagjainak áldozatos közreműködésével – készített egy nagy ívű áttekintést és egy koncepciót, javaslatokkal együtt. Ami, ha úgy tetszik, párhuzamosan készült a kormány munkájával. Indokolt a kérdés, amit Kolber István fölvetett, hogy hol találkozik ez a kettő, milyen fórumokon, egyeztetési mechanizmusokon megy ez keresztül. Erről nyilván elnök úr is tud valamit mondani, főosztályvezető urat is kíváncsian kérdezzük, illetve létezik egy másik metódus is, hogy a Felsőoktatási és Tudományos Tanács a maga bölcs belátása szerint elkezdje ezt az anyagot megvitatni az érintettekkel, intézményekkel, különböző intézményi csoportokkal, fórumokkal. Tervezik-e ezt, és ha igen, mikor?

Nem mennék részletesen végig az anyagon, hiszen napokig tartana, csak az egyik ilyen érdekesség, hogy mondjuk az anyag egy jogilag értelmezhető integrációt javasol, ha úgy tetszik, kényszerintegrációt, lerövidítendő azt a fájdalmas időszakot, amit itt az elnök úr előrevetített a hallgatói létszám csökkenése miatt. Ez fölvetődött a kormánynál is – legalábbis egy időben –, aztán háttérbe szorult, ezek mind meghatározó kérdések.

Emellett nemcsak az anyag szerzőjeként, hanem a tárgyaként is szerepel az FTT mint a struktúra egyik eleme. Abba most nem mennék bele, hogy most a legfelsőbb szakmai fórumnak kell-e hívni az FTT-t, ezt részben kicsit hiúsági kérdésnek érzem, nem attól lesz valaki legfelsőbb, hogy a törvény kimondja, hanem ereje, aktivitása, gyakorlata alapján. De hogy azt a szerepet, amit az FTT pár évvel ezelőtt betöltött, ha jól értem elnök úr szavait, akkor a legutóbbi törvénymódosítás óta nem képes ennek megfelelni, tudniillik hogy volt egy olyan csoport, testület, amely mondjuk az akkreditációs kérdéseknél a hasznosság, a praktikum, hogy szükség van-e rá, a társadalmi, munkaerő-piaci fontosság szempontjai alapján véleményt formált a kezdeményezett képzésekről vagy képzési helyekről.

Ennek az indokoltságát többször elmondtam, hogy ez kell, hogy ezért át kell-e nevezni tervezési tanácsnak az FTT-t vagy nem, ebbe sem mennék bele, szerintem nem a néven múlik. De azt fűzném ehhez hozzá, hogy szerintem egy ilyen pólus nem csak úgy képződik hogy okos közgazdászokat, demográfusokat, gazdasági elemzőket beültetünk az egyetemi emberek mellé, és akkor ők majd jobb ötéves tervet írnak, mint korábban, hanem azokat a folyamatokat is ki kellene alakítani, amelyek nem egy tervgazdaság logikájából fakadnak, hanem gyakorlatilag a fogyasztók érdemi informáltságát, a fogyasztókat valódi piaci szereplőkké tevő metódusokat kellene szorgalmaznia az FTT-nek. Arra gondolok, hogy ezek látszatviták, a nemzetközi sajtóban egy szitokszó a munkaerő-piaci tervezés. Gyakorlatilag a munkáspártok baloldali elhajlásának az ironikus szitokszava, hogyha munkaerő-piaci tervezésről ír egy közgazdász, a térdüket csapkodják nevettükben, hogy ugyan már, hogy lehet ilyen ósdi dolgokat fölvetni egyáltalán.

Ezzel szemben én azt gondolom, hogy lehet tervezni. Alapvetően a közszolgáltatások kapacitásait nagyjából lehet tervezni, hogy körülbelül hány orvos, tanár – tehát hány közigazgatásban dolgozó szereplő – kell, ez nagyjából tervezhető évtizedekkel előre. A gazdaság szűkebben piaci részét nyilván sokkal nehezebb tervezni. Hogyha 20 évvel ezelőtt valaki megtervezte volna, hogy hány ember kell a gépjárműgyártásban, akkor valószínűleg azt mondja, hogy sehány, mert akkor mentek csődbe ezek a vállalatok a Rábától az Ikaruszig mindenki, most pedig látjuk, hogy mekkora területet foglal el a magyar iparban. Itt sokkal inkább a felsőoktatási szolgáltatást igénybe vevők előrettekintésére kellene figyelniük, és arra, hogy őket jól felszereljük információkkal.

Az államnak itt az a felelőssége, hogy a már végzett hallgatók pályakövetését ne az önkéntes visszaküldés egyetemi szintű háztájijában próbálja megoldani, mert ez ma nem sokkal több, mint a jól működő egyetemek marketingje. A rosszul működő egyetemekenél valahogy sehogy sem akarják visszaküldeni a hallgatók a kiküldött kérdőíveket. Ők mindig elpanaszolják, hogy hát, ezek a hallgatók olyan zsványak, hogy nem küldik vissza. A Műegyetemen meg valahogy mindig visszaküldik, meg a Közgázon, a Tessedik Sámuelen

meg nem. Tehát ezt nem az egyetemek által szervezett belátásos alapon kell kialakítani, hanem azokon az állami adatbázisokon, amik ma rendelkezésre állnak az adóhivatal, a társadalombiztosítás, a munkaügyi központok adatbázisán. Az FTT-nek arra kellene fókuszálnia, hogy olyan javaslatokat tegyen, jogszabálytervezeteket készítsen, amelyek ezt lehetővé teszik. A fölmerülő adatvédelmi problémák – mert ezek számosak, hiszen nagy adatbázisok összekapcsolásával mindig találkozunk ezzel – ne áthidalhatatlan akadályként, hanem megoldandó feladatként kerüljenek az államigazgatás elé.

Az én vízióm az, hogy az FTT örködik azon, hogy a használók, az egyetemhasználók érdemi információkat kapjanak, hogy egy adott intézmény adott szakán végzett hallgató az elmúlt 5 évben mekkora jövedelmet nyert pályakezdőként, karrierje első 3-4-5-10 évében, a szakmájában tudott-e elhelyezkedni, elhelyezkedett-e egyáltalán. És ezeket az információkat mindenki számára nyilvánossá kell tenni, hiszen minden középiskolában tanító osztályfőnököt, minden érettségiző gyermek szüleit, sőt minden fiatalot, aki pályaválasztás előtt áll, érintenek és érdekelnék ezek az információk, tehát kezelhető formátumba kell ezeket hozni. Sőt, én továbbmennék, azt gondolom, hogy kezdetben nagyon kis mértékben, aztán – reményeim szerint – növekvő mértékben, de a felsőoktatás finanszírozását meghatározó elemmé, indikátorrá kell formálni ezeket a mutatókat, hogy egy intézménynél ne csak az legyen a meghatározó, hogy hány hallgatója van, és őket sikerrel eljuttatja-e a diploma megszerzéséig, hanem az is, hogy úgy tudja őket eljuttatni, hogy aztán el tudnak helyezkedni. Tehát visszacsatolva: most, 2011-ben játszon szerepet a Debreceni Egyetem finanszírozásában, hogy öt évvel ezelőtt milyen sikerrel képezte a munkaerőpiacra a hallgatóit, és egyből nem a hallgatói önkormányzatok játéktere lesz a fiatal diplomások pályakövetése, hanem az egyetem meghatározó – merthogy pénz múlik rajta – stratégiai kérdésévé. A karrier-tanácsadás, a segítség – ezek ma ilyen hobbiszintű munkák –, hogy felkészítsék karrier-tanácsadással, pályaválasztással a falakon belül már a gyerekeket a munkaerőpiacra.

Én ennek szeretném látni az FTT-t, ennek a pólusnak, ahol nemcsak egy korlátozottan létező tervgazdaság logikáját képviselik – azért gondolom, hogy az állami szektorban létezik tervezhető munkaerő-gazdálkodás –, a teljes nyílt piacon ez nincs, hanem a másik pólust is: a fogyasztóorientált vagy használóorientált, keresletorientált felsőoktatáshoz szükséges információk előállításán örködjön. És kényszerítse rá az adatok állami gazdáit – az előbb elmondott szereplőket –, hogy ezekből olyan indikátorokat képezzen, amelyek érthetőek egy negyedikes gimnazista számára is, meg az esetleg képzetlen szülei számára is érthető legyen az így képzett indikátorok sora. Végül a harmadik: szerintem fontos lenne, hogy ezt a finanszírozásba is visszacsatolja, mert onnét kezdve kezd el ez működni az intézmények érdeke szerint is.

Erre fókuszálnék a mai beszélgetés során, hogy az átfogó koncepciók vitájában az FTT milyen pozíciót kíván magának, milyen szerepet kíván betölteni a jövőben a felsőoktatás struktúrájában, és az, hogy egyébként mit gondolunk a felsőoktatás számos problémájáról, amiről az FTT mint szakmai szervezet nyilván véleményt mond, azt én ma az időszűke miatt kicsit másodlagos kérdésnek tekintem. Nekem is lenne vitám akár azzal is, amit az elnök úr elmondott, én mélyen ellenzem például az egyetemek felvételiztetésének újbóli engedélyezését, szerintem az nem jó, azt gondolom, hogy a központilag szervezett standard követelményeknek való megfelelés, amennyiben ez az úgynevezett emelt szintű érettségi vizsga általános követelménnyé tud válni, az megnyugtató struktúrát hoz létre. Ahogyan elnök úr úgy látja, hogy az intézmények mindig beárazzák a 200 vagy 240 ponthoz a diákjaikat és optimalizálják az eredményt, úgy bizony ez fönnáll az egyetemnél is. Ha az egyetemnek fölös kapacitásai lesznek, akkor bizony az általa folytatott felvételi beszélgetéseken mindig az derül ki, hogy hát, ezek a gyerekek nem is annyira rosszak, pont annyira jók, hogy be tudják tölteni a meglévő kapacitásokat, ha pedig szűk kapacitások lesznek, akkor az derül ki a felvételi

beszélgetéseken, hogy ezek a gyerekek buták, hát nem idevalók, menjenek inkább valahova máshova Budapestre. Ennek egyetlen ellenszere van, ezt a fajta szubjektivizmust vegyük ki a rendszerből, és egy standard, központilag szervezett követelménynek feleltessük meg a gyerekeinket. Ez ma az emelt szintű érettségi, ahol van szóbeli is, van írásbeli is, de ez az egyetlen archimedesi pont ma a magyar oktatásban, amihez mérni tudom a középiskolák teljesítményét is, és bizonyos értelemben ehhez mérni tudom az egyetemek, felsőoktatási intézmények teljesítményét is.

Ezért kardoskodtunk amellett, hogy a kormány minél hamarabb hozza napvilágra azt a rendeletét, hogy minél több területen tegye követelménnyé a központilag szervezett érettségi letételét, és ne elégedjen meg a háztáji vizsga teljesítésével. De ez csak egy részletkérdés, még egyszer mondom, nem biztos, hogy ezeket végig kell venni, én valóban csak az FTT szerepére, az egész működőképes rendszerben betöltött sajátos szerepére szeretnék ma összpontosítani.

Ennyit tettem volna hozzá, és persze nem akarom lezárni a vitát, mert hátha közben akadtak hozzászólók. De ha nincs ilyen, elnök úrnak megadom a szót, hogy akár részválaszt, akár pedig a vitát lezáró válaszokat adjon a fölvetődött kérdésekre.

Dr. Jávor András elnök (FTT) válaszai

DR. JÁVOR ANDRÁS elnök (Felsőoktatási és Tudományos Tanács): Köszönöm szépen. Úgy gondolom, a kérdések maguk olyan hosszú választ igényelnének, hogy újrakezdődhetne az ülés, de megpróbálok mindenre csak egy-egy mondattal válaszolni, és elnézést kérek, én itt leszek, és ha valaki kíváncsi még a véleményemre, akkor négy szemközt is elmondom, csak nem szeretném a testületet fenntartani.

Közoktatás-felsőoktatás, ki a hibás? Ki miért felel, hogy miért írjuk mi ezt? Aki ma is aktívan dolgozik a felsőoktatásban, az tudja, hogy amennyire széles színvonalú a magyar felsőoktatás – ugye, a hallgatók, akik bekerülnek, azok is elég vegyes tudásszinttel rendelkeznek. Azt tudni kell, hogy két évvel ezelőtt, amikor 160 pont volt a felvételi alsó határa, akkor láttam olyat, hogy jogi karra, fizetésre 164 ponttal kerültek be. Ez azt jelenti magyarul, hogy ha két hármasa már volt énekből az egész középiskolai pályafutása alatt, különben mindenből kettese volt. Vagy azt is el lehet mondani, hogy ma felveszünk olyat matematika szakra, aki matematikából is kettese vagy hármas, mert olyan pontszámmal be tud kerülni. Nyilvánvalóan azért ezek eléggé szélsőségek, a felsőoktatás részéről is szélsőség ez a kényszer, ami fennáll.

Azt gondolom, a közoktatásnak elég erőteljesen hangolni kellene a felsőoktatás igényeire, tehát abba az irányba vinni, a színvonalat olyan magasra emelni, hogy az a felsőoktatásnak megfeleljen. Én a felvétel módjáról beszéltem, nem biztos, hogy én is a felvételre gondoltam, hiszen azt gondolom, hogy egy központi írásbeli jó lehet, mert a felvételit én sem látom, körülbelül olyan szinten van, hogy 400 ezer felvételit kellene csinálni, erre ma képtelen mindenki, hiszen több helyre, több szakra, több tárgyból lehet jelentkezni, tehát összességében ez biztosan nem. Ez a központi felvételi írásbeli vonatkozásban jó, de valami rátermettségi vizsgát mindenképpen be kellene vezetni. Van egy csomó hely, ahol ez nem működik ma, például az orvosoknál sem. Biztos, hogy – nem rossz szájízzel akarom mondani – például jár a Debreceni Egyetemre siketnéma fogorvos. Azt gondolom, hogy ezt azért valamilyen módon kezelni kellene, mert ez nem biztos, hogy szerencsés, szerintem a gyereket is tévútra visszük. Tehát lehetne a közoktatás szintjén, a közoktatás színvonalán emelni, a felsőoktatás vonatkozásában pedig a kiválasztásnak – ahogy mondta – valami olyan egységes vagy iskolára jellemző módon kellene megvalósulnia, ami teljesen jó.

A második kérdés a regionalitás volt, hogy hogyan lehet megoldani azt, hogy a párhuzamosságok megszűnjenek. Csak a belső kényszer hozhatja, ezt akár úgy is lehet, hogy a vezetés számára előírni, vagy pedig egy lassabb úton úgyis el fog jutni odáig, hogy

racionalizálja a szerkezetet. Hogy miért nem mennek ma végbe? Azért nem mentek ma végbe még ezek a megoldások – ilyen van a Debreceni Egyetemen is –, mert a kényszer nem hozta ki a vezetőkből, hogy ezeket meglépjék. Mi is tudjuk mindig, hogy Magyarországon az érdekérvényesítésnek rengeteg módja létezhet. Azt gondolom, a szakszűkítést felülről megoldani ma nem lehet, csak alulról, maga a felsőoktatás tudja a szakszerkezetét úgy összerendezni, hogy az korszerű legyen, megfeleljen mindenféle elvárásnak.

A Budapest-központúságra nagyon nehéz megoldást találni, de azt gondolom, hogy ha adott területen dolgozó oktatóintézményeket leültetnénk egy asztal mellé, és ebben valamiféle állami presszió is működne, akkor azt gondolom, hogy ez tudna működni. Például mondom, hogyha a jogi képzésnél nem ragaszkodna a két pesti képzőintézmény – ez se mind a pestiek közül – ahhoz, hogy gyakorlatilag a 60-70 százalékát elvigye, akkor a vidéki intézmények is tudnának valamilyen módon működni. Tehát be lehetne ebbe avatkozni, vagy másrészt majd a rendszer úgyis le fogja igazítani magát. Már látszik, hogy van két olyan jogi képzőhely, amelynél a bezárás veszélye elég reális.

Kérdés volt az észak-alföldi munkanélküliség kapcsán, hogy ez mennyire felel meg. Nyilvánvalóan a pedagógusképzésben rengeteg, alsó szintű pedagógusokból van a legtöbb munkanélküli. Már az előbb is mondtam, hogy amikor a felvételiztetés van, mikor az állami finanszírozott helyeket adjuk, akkor kéne már egy rendszert csinálni, hogy mely szakokat engedünk túlburjánzani, itt mondtam, hogy a földrajz és a biológia a természettudományi képzésen belül túlburjánzik.

A hatéves pedagógusképzés: biztosan van ilyen szegmense a pedagógusképzésnek, hogy hatéves képzésen essenek át – sőt, 8 évről volt szó –, ma nagyon-nagyon nagy problémának látom, hogy egyféle pedagógust képzünk, nem képzünk az általános iskolának, és nem képzünk a középiskolának. Más a szakmódszertan, más képességek kellenek hozzá, más adottságok, korábban ilyen típusú képzés volt, és ha már hozzányúlunk, akkor ebbe az irányba legyen. Mi ezt képviseltük a kezdetektől az új törvény kialakításánál, hogy ha a pedagógusképzéshez hozzányúlunk, akkor ezt a szétválasztást próbáljuk inkább megcsinálni.

Azt gondolom, a kormányzat képviselőjét kéne megkérdezni, hogy hasznosul-e az anyagunk. Mi azt gondoljuk, hogy igen, mert én azóta akármilyen területen mozgok, akármilyen rendezvényen részt veszek – a rektori konferenciákon, évnyitókon, évzárókon, mindenütt –, mindenütt kérdeznak, beszélgetünk a rektorokkal arról, hogy ezek az anyagok jók, és hasznosítani lehetne. Amikor elkezdődött a törvény-előkészítés, akkor tavaly augusztusban Piliscsabán ott voltam a kezdeteknél, utána nem voltam ott, de mi elküldjük mindig a minisztériumnak, és ahogy látom, azért egyre inkább érlelődik ott is. Van olyan kolléga, aki a minisztérium kötelékében dolgozik, és azt mondja, hogy ez a leghasználhatóbb anyag, és nyilvánvalóan nekik is, mikor a végső koncepciót megcsinálják, építkezni kell belőle, nem kerülhető meg. Mi ebben bízunk, hogy ez így van.

Szóba került itt, a mezőgazdaságban csak 11 képzőhely van, csak 80 szakkal, viszont van vendéglátás, turizmus, gazdálkodásmenedzsment, ahol nagyon sok ilyen képzés van. Ma az az ellentmondás tartja ezeket életben, hogy van egy állami kínálat, amely inkább megfelel a gazdasági életnek – nem teljesen, csak inkább megfelel a gazdasági élet elvárásainak, a munkaerőpiacnak, és egyebeknek –, van egy ilyen kínálat, és utána van egy olyan kínálat, főleg fizetős képzésekben, amire meg a hallgatók szeretnének menni. Hiába mondja az ember, hogy ne legyen 2100 közül egyik, aki médiakommunikációt tanul egy évfolyamon, oda fog menni, és azért hajlandó fizetni. A jogászképzésben 850 állami férőhely van, és 3600 elsőt vettünk fel, mert ott is megvan ez a típusú fizetőképes kereslet. Hogy ezzel mit lehet kezdeni? Azt gondolom, az a kezdeményezés, hogy másképp kell finanszírozni, másképp kell a kereteket megállapítani, az azért előre fogja vinni ezen a területen az ügyet.

Elnök úr nagyon sok mindent felvetett. Az egyik az, hogy az anyag több mint amit szeretne. Mi szeretnénk volna bemutatni azt, hogy érdeklődés nélkül is vagy alacsony

érdeklődés mellett is mit dolgozunk, mit teszünk le az asztalra. Mi úgy fogalmaztunk, hogy nekünk akkor is kötelességünk anyagot csinálni, hogyha ez ma bizonyos vonatkozásban nem mindig hasznosul. Hiszünk abban, hogy ha egyszer valaki belenéz, akkor már bele fog nézni másodjára is, és abból valamit építkezni fog. Tehát a testület korábban is betöltött valamiféle szerepet. Tudom, hogy amikor az átadás-átvétel történt az elnöki pozícióban, akkor egy ilyen anyagot vittünk le az államtitkár asszonynak, hogy ezek készültek az elmúlt időszakban. Nem tudom, biztosan hasznosították.

Tehát ez egy olyan kényszer ma, amiről azt gondolom, amit itt feszegetett elnök úr, hogy a mi aktivitásunk meg a mi hozzáállásunk sokat fog jelenteni, de azt gondolom, hogy azért jogosítvány is kell hozzá. Amit feszegetett elnök úr, hogy mi gyűjtsünk anyagokat, a munkaerőpiacra menjünk vissza, én a múlt lezárását nem így nézem, mert a múltban van a jövő. Tehát tudom, hogy mindent hasznosítani kell, de ahhoz, hogy mi ezekhez hozzá tudjunk jutni, például jogosítványok kellene. Ezek ma korlátozottak, baráti alapon, kérésre, ismeretségi alapon össze tudunk szedni anyagokat, meg – mondom – például a mi egyetemünk folyamatosan dolgozik a munkanélküli-statisztikákból, de ezek sokkal kevésbé megbízhatók, és azt mondom, hogy másfajta csoportosítású adatbázison vannak. Ezt nem védekezésésként mondtam, csak miután folyamatosan szedjük és építjük fel a jövőképünket és a feladatainkat, ezek közé ezt mi betettük, hogy igenis egy olyan adatbázist kell összeállítani és olyan adatbázison kell végigmenni, amely ténylegesen lehetővé teszi a tervezést akár az intézmények számára, akár pedig, bár régen rossz, ha mondjuk központilag kell az intézménynek piackutatást és feladatorientációt adni, de hát ez az ő dolguk, minden intézményé. De természetesen kell egy központi adatbázisnak lenni.

Az, hogy a diplomás pályakövető rendszerben mennyien jelentkeznek vissza, ahol nagyobb kultúrája van az intézménynek, ott inkább. De mondok egy speciális példát – mindig arra az intézményre utalok, ahol dolgozom –, a Debreceni Egyetem 11 éves. Ha most a Kossuth egyetem, az agráregyetem és az orvosegyetem megy ki adatbázisért, sokkal-sokkal nagyobb aktivitással jeleznek vissza, minthogyha megy a Debreceni Egyetem, hogy jelezz vissza. Ez benne van az emberekben, a tradíciókban, hagyományokban, de hát azon dolgozunk, és hála istennek ehhez forrásokat is kaptunk, egyre jobb adatbázis áll rendelkezésünkre, egy ilyen szívesen prezentálok elnök úrnak, hogy azért lássa, hogyan áll egy-egy intézmény ebben a kérdésben.

Köszönjük azokat a feladatkielöléseket, amelyek itt megtörténtek. Azért mondom, hogy ez nagyon demokratikus volt, mert nagyjából megegyeznek az elképzeléseink a jövő feladataihoz viszonyítva. Tehát mi is abban gondolkodunk, hogy felépítsük azt a rendszert – de nem szeretnénk, hogyha kizárólagosan a finanszírozásra alapulna a jövőképünk –, amely az intézményeket és a kormányzatot is helyzetbe hozza, és olyan döntések meghozatalát teszi lehetővé, amelyek ténylegesen megbízható statisztikai adatbázison és szakmai anyagokon alapulnak.

Nem tudom, maradt-e ki valami. A középiskolai vagy párhuzamos kérdések említésre kerültek, én tudom, mert mi egy intézményben dolgozunk alelnök úrral, és ő is mondja mindig, hogy nem tudtuk megoldani például, hogy az andragógia vagy a szociális munkás ne két vagy három karon legyen. Hát egyrészt telephely szerint szét van választva, mert nem ugyanazon a telephelyen van, de mihelyt az intézménynek érdeke lesz, és a zárt oktatás megy, tehát azért a párhuzamosság csökkentésének valamilyen technikája már kialakult, tehát kevesebb oktatót foglalkoztatunk ebben az ügyben, azt gondolom, hogy a kényszer úgyis ki fogja hozni azt, hogy ezek a párhuzamos képzések megszűnjenek, csökkenjenek. Mondok egy példát – ez az utolsó –, hogy mondjuk az észak-alföldi régióban van három felsőoktatási intézmény, Nyíregyháza, Szolnok és Debrecen, mind a háromban van vendéglátás-turizmus, illetve van gazdálkodásmenedzsment, és nyilvánvalóan profilírozva, az ország, a hallgatók érdekeinek figyelembevételével egészen klasszikusan meg tudná csinálni egy rektor, akinek

ezt feladatává is tennék, vagy az élet adná feladatául, hogy ezeket a párhuzamosságokat szüntesse meg.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm elnök úrnak. A napirendi pontot lezárjuk. Főosztályvezető úr nem kért szót, értem én. *(Szövényi Zsolt: Akkor szót kérek.)* Nem, Zsolt, nem akarok erőszakoskodni, egyrészt az időnk is kevés, másrészt nyilván oka van annak, hogy az itt fölvetett, az FTT-anyag végén fölvetett kérdésekre, tudniillik hogy most milyen hatásköre lesz, hogyan fog ez majd kinézni a jövőben, most nem érezted úgy, hogy erre reagálnod kell. *(Szövényi Zsolt: Hadd kérjek szót akkor.)* Akkor parancsolj! Azt a lehetőséget akartam följánlani, hogy majd később.

Szövényi Zsolt főosztályvezető (NEFMI) válaszai

SZÖVÉNYI ZSOLT főosztályvezető (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Engedjék meg, hogy három gondolatkörhöz kapcsolódjak. Úgy gondolom, történetiségében kell tekinteni a felsőoktatást, és történetiségében kell tekinteni a felsőoktatásnak egy sajátos formációját, ami az elmúlt 20 esztendőben jött létre, a köztes testületeket, amelynek sorozatában a bizottság már tárgyalt a MAB-bal, tárgyal az FTT-vel, és a harmadik ilyen köztes testület a Magyar Rektori Konferencia. Úgy gondolom, e három testület a '93-as felsőoktatási törvénnyel jelent meg, és ebből most leszűkítve az FTT történetére, akik emlékeznek a törvény születésére, benne volt a törvény születésének pillanatában az az ellentmondásos helyzet, ami talán a mai napra tisztázódik. Nevezetesen: az FTT-t a '93-as első felsőoktatási törvény kormányzati testületként definiálta először. Majd utána következően a feladatrendszerében és jogosultságaiban megmaradt, de funkciójában miniszteri tanácsadó testületté vált.

Na most, kellett a törvénykezés folyamatának két-három fázisa, amikor azt a kormányzati politikát, hogy miniszteri tanácsadó testület, feladatrendszerében és döntési jogosultságaiban is véglegelni tudja. A 2005-ös törvényt elnök úr „törölve, törölve, törölve” címszóval aposztrofálta. Igen, mert ott jött egy másfajta igazgatási struktúra, nevezetesen a minisztériumi feladatok egy része – mint hatósági feladat – az Oktatási Hivatalhoz került, amely elsőfokú döntési fórum, és a döntéseinek a megalapozására szakértői testületet kért fel. Az FTT nem ilyen szakértői testületként működött, a ma működő szakértői testületként. Tehát a szabályozásnak általános irányítási koncepciója volt, ami meghatározta az FTT körül azt a bizonytalanságot, amelyet elnök úr így él meg. Úgy gondolom, hogy a jövőkép, amit megfogalmaznak, és amelyben az FTT a feladatkörét egy karakteresebb és a felsőoktatás stratégiaalakításához illeszkedő feladatrendszerben képzelel el, azt hiszem, ez a jövőképbe teljes mértékben beleillik, azokkal az egyeztetési pontokkal, amelyek a köztestületek között szükségesek, akár a MAB, az FTT és a Magyar Rektori Konferencia között.

A másik kérdéskör a kompetencia és a fejlesztési stratégia. Úgy gondolom, elnök úr is adott erről tájékoztatást, hogy ő a felsőoktatási törvény koncepciójának megszületése pillanatában is – mint az FTT elnöke – kapott meghívást, tehát jelen volt a piliscsabai koncepcióalkotás folyamatában. Aztán a koncepció sorsa több irányba indult el, több testület foglalkozott vele. Ahogyan elnök úr jelezte, most a felsőoktatás fejlesztési koncepciójában, részben pedig a felsőoktatási törvény előkészítésében számos ponton találkozunk az a koncepció, amelyet a képviselő uraknak írásban is megküldtek, amelyet az FTT megvitatott, amelynek vitáján a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár úr is jelen volt, és van egy párbeszéd a testület és a minisztérium vezetése között. Mert nem tudom másként felfogni azt a múlt hét csütörtöki találkozást, amikor elnök úr a miniszter úrral találkozott. Tehát a koncepciók tartalmi egyezése és a felsőoktatásban valahol annak a lovas fogatnak a példája, hogy ez működjön is, úgy gondolom, a húzóerőket mégiscsak össze lehet hozni és lehet

koncentrálni. Tehát a koncepcióval kapcsolatosan az egymásra figyelés, egymás munkájának a figyelembe vétele és felhasználása, azt hiszem, ez a törvény előterjesztésével válik világossá és válik teljessé részletezettségében is.

A harmadik kérdéskör, amihez szeretnék szólni, ami az egész felsőoktatás kulcsfontosságú kérdése, az a felsőoktatási képzés, a képzés hasznosulása. Ebben nagyon sok kudarcról tudna az ember számot adni az elmúlt évtizedekben: munkaerőpiac, prognózisok, megbízható prognózisok, és ezek kudarcai. Abban az irányban erősíteném meg az itt elhangzottakat, hogy ennél fontosabb az, hogy egy technikát alakítsunk ki a kapcsolatrendszerben a munkaerőpiaccal, a felsőoktatási intézményekkel, a közoktatási intézményekkel. Amikor arról beszélgetünk, hogy 2000-ben, elnök úr minisztersége idején indítottuk el a közgazdasági egyetemmel a fiatal diplomások országos vizsgálatát, az úgynevezett FIDÉV-vizsgálatot, amely két-három évig reprezentatív anyagokat és használható információkat adott. Az elmúlt években elindult egy olyanfajta európai forrásból, közösségi forrásból támogatott kutatás, amely minden egyes felsőoktatási intézménynek a diplomás pályakövetéséhez akar egységes módszert és segítséget adni, és időközben arra is figyelemmel kell lennünk, hogy van egy diákhitelrendszerünk, amelynek mindenféle felmérés nélkül 300 ezres populációról van munkaerő-piaci jelentése. Hiszen annál pontosabb információ, hogy a törlesztő emberek honnan törlesztenek, nem szükséges. Ahogyan elnök úr is mondta, ezeket a rendszereket kell összekötni, egy szellemiségben összehangolni, és ezek között a rendszerek között kell a párbeszédet kialakítani ahhoz, hogy egy racionális beiskolázási politika történjen.

Ha megengednek egy nagyon szubjektív észrevételt vagy megjegyzést: sokszor korholjuk a felsőoktatási intézményeket a 8 jogászképzésért, a 32 turisztikai képzésért, a 29 informatikai képzésért. Tessenek azon is elgondolkodni, hogy a magyar felsőoktatás költségvetési támogatása az elmúlt 20 esztendőben hogyan alakult, hogy a magyar felsőoktatás a hallgatói létszámát ilyen költségvetési támogatás mellett megnégyszerezte, és ebben a dimenzióban, ebben a kettős szorításban a felsőoktatási rendszernek egyetlen menekési pontja volt, az, hogy a szülői keresletet kielégítse. Hogy jól tette-e? Most látjuk, hogy nem. Most van az a pont, amikor beszűkül a meritési bázis, hogy ezt nem lehet pusztán ezekre a szándékokra építeni, hanem egy racionálisabb munkaerő-piaci párbeszéd alapján egy racionálisabb felsőoktatási struktúra, képzési struktúra és hálózat működtetése irányába kell elmozdulni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a fősztályvezető úr szavait. Nem fogjuk most megvitatni ezeket, de mindenképpen jó volt, hogy elmondtad, a napirendi pontot ezzel zárjuk le. Megköszönöm a vendégeinknek, hogy eljöttek a bizottság ülésére, és jelen voltak az FTT beszámolójának a vitáján. Természetesen igyekszünk majd folytatni alkalomadtán, hogyha elnök úr ezt jelzi.

A napirendi pontot akkor lezárom, még egyszer megköszönöm a jelenlétet. Továbbra is nyitott az ülésünk, hogyha érdekel benneteket a 2. napirendi pont, a lelkiismeret és vallásszabadság jogáról szóló jogszabály.

A lelkiismeret és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló T/3507. számú törvényjavaslat (Új/átdolgozott változat a T/3503. szám helyett) (A bizottság feladatkörébe tartozó módosító javaslatok megvitatása)

Tisztelettel köszöntöm dr. Lukács Tamás képviselőtársunkat az előterjesztők képviselőjében. Szükséges kellék ahhoz, hogy a módosító javaslatokat meg tudjuk vitatni.

Közben Fedor Tibor is visszatért, kérlek benneteket, foglaljatok helyet. Ha megengeditek, kezdjük is el.

A 9. pont az első, de először is lediktálnám, hogy szerintünk melyek azok, amelyek minket érintenek, és ha van olyan, amit nem diktálok, de szerintetek a bizottság tárgykörébe tartozik, akkor azt kérem, jelezzétek. Tehát sorban: 9., 1., 27., 50., 54., 55., 56., 59., 62., 63., 65., 66., 76., 86 – az e heti és a jövő heti nyerőszámok. *(Derűltség.)* Van még olyan, ami szerintetek az oktatást érintő, de nincs ezek között? *(Közbeszólás: A 15. pont.)* A 15. pont.

Tehát kezdjük el! A 9. pont Bana Tibor, Mirkóczki Ádám és Szávay István képviselőtársaink javaslata, melyben gyakorlatilag szűkítik az ifjúságvédelmi intézményben vagy bv-intézetnél igénybe vehető egyházakat – elnézést a rossz kifejezésért –, és azzal a kitételrel szűkíti, hogy „azon egyházak” válnak hozzáférhetővé, amelyek tanítása nem ütközik az adott intézmény céljaival. Tehát a szabadító egyház nem.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Köszönöm szépen, az előterjesztő nem támogatja.

ELNÖK: Köszönöm. Kíván-e valaki a javaslattevők nevében szólni? *(Nincs jelzés.)* Kíván-e valaki kérdezni, érvelni? *(Nincs jelzés.)* Nem látok jelzést, szavazzunk.

Ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* 2 igen szavazat. Ki van ellene? *(Szavazás.)* 3 nem szavazat. Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* A többség tartózkodott, a bizottság egyharmada sem támogatta.

A 10. pont Lendvai Ildikó, Nyakó István, Hiller István képviselőtársaink módosító javaslata. Itt van a javaslattevők egyike, tehát nem foglalom össze a javaslatot. Tessék parancsolni!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Azt gondolom, a javaslat lényege világos, ehhez való hozzáállás különösebb magyarázatot nem igényel. Tisztelettel szeretném kérni az előterjesztőt, illetve az előterjesztők egyikét, Lukács képviselő urat, hogy ezt az ügyet, amit mi itt módosítani kívánunk, gondolják végig. Nem valamiféle fölösleges szembeállítás, hanem immáron jelentős konfliktust kiváltó napi gyakorlat az, amiről beszélünk. Hogyha talán az egyik legolvasottabb magyar politikai internetes slide-ot fölütik, akkor egy ilyen eset ma címlap. A keceli történet – ma az egész délelőtt erről szólt, több száz komment – természetesen mint aktualitás nem kell hogy befolyásolja a döntést, de hogy napi kérdéssé vált Magyarországon, ami jelentős konfliktust okoz nemcsak helyi, hanem országos méretekben, el kell hogy gondolkodtassa az előterjesztőket.

A mi javaslatunk az önkormányzati oktatás, a világnézetileg semleges oktatási irány egyenjogúságát védi, hogy ne kerülhessenek szülők, gyermekek olyan helyzetbe, amikor nem valamiféle vallás vagy bármiféle egyház ellen, ez teljesen távol áll a javaslatunktól, de amikor nem akarják, hogy egy adott egyház – még akár vallásosak is – által fönntartott egyetlen intézmény legyen az, amibe ők jártni kénytelenek a gyermekeiket. Ezért arra kérem az előterjesztőket, hogy ezt a történetet, ezt a részt gondolják végig a törvényben. A tisztelt bizottságot pedig arra kérjük, hogy – korábbi bizottsági ülésen is előfordult ez a téma, elő is fog fordulni –, ezt próbáljuk alaposan végiggondolni a szavazatunkkal. Nem akarok újabb vitát nyitni, csak javaslattevőként érvelni amellet, amit itt javasoltunk.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A javaslattevő véleménye, álláspontja?

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Köszönöm szépen. A javaslattevő álláspontja: nem. Szeretném indokolni. Egyrészt az első kérdés, hogy normatív módon jelen törvény hatálya alá tartozó kérdésnek tekintjük-e. Maga a felhozott szöveg meg kell mondanom, tehát az, hogy a

szülők joga, világos, hogy a gyermekek jogairól szóló New York-i egyezmény, ami egyébként nemzetközi egyezmény, előzi a magyar belső jogrendet. Nyilvánvaló, hogy a gyermek érettségének megfelelően kell erről a kérdéstről döntenet. Azonban én, aki átéltem a Dabas-Sári ügyet, azt gondolom, elég edzett vagyok, annak a szociológiai feldolgozását is tudom, hogy milyen motívumból és kik csinálták annak idején a Dabas-Sári ügyet. Azt gondolom, hogy ezzel szembe lehet és szembe kell nézni.

Viszont a 4/1993. számú alkotmánybíróági határozatból a következőket szeretném kiemelni. Az állam semlegességéből nem a negatív vallásszabadság meg a vallási közömbösség következik, és nyilván az a konfliktus, amit Hiller képviselőtársunk föltárt, az valós konfliktus. Ebben a jog megoldás – hozzáteszem nemzetközileg először a belga Linqis-ügyben fordult elő a strasbourgi bíróságon, és onnan vette át szó szerinti kifejezését is az Alkotmánybíróság – azt mondja, hogy mindig a konkrét esetben kell vizsgálni, tehát ezt a normativitás szintjén nem tudjuk megoldani, hanem azt mondja, hogy nem jelenthet számukra aránytalan terhet. Tehát a lelkiismeret szabadságában való élés, aki nem kívánja adott esetben egy településen egyházi iskolába vagy világnézetileg elkötelezett iskolába járatni a gyermekét, abban a konkrét esetben kell vizsgálni, és nem lehet a normativitás szintjén megoldani azt a kérdést, hogy ebben az esetben milyen támogatásra szorulhat a lelkiismereti szabadság védelme érdekében az, aki nem kívánja egyházi iskolába járatni a gyereket. Próbáltam szó szerint idézni a 4/1993. számú határozatot, hozzáteszem egyébként, hogy a 4/1993. számú alkotmánybíróági határozatra később, egy '97-es alkotmánybíróági határozat visszautal, tehát mindezek a kérdések az alkotmánybíróági gyakorlatban megjelennek.

Tehát a nem mögött az van, hogy ezek a kérdések – miután azt mondja az Alkotmánybíróság, hogy mindig a konkrét körülmények vizsgálatával kell eldönteni, hogy mikor és milyen védelem – a normativitásnak ezen a szintjén nem megoldhatók.

ELNÖK: Köszönöm. A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Egyetértünk az előterjesztővel. Azért röviden két dolgot itt elmondanék. Ez a törvényhely, ennek az első, illetve jelenleg egyetlen mondata természetesen arra is jogosítja a szülőt az elnök úr által említett egyezmény alapján, hogy adott esetben ne vallási jellegű oktatási intézménybe járassa a gyermekét, hanem más szellemiségű, akár adott esetben semleges intézménybe is. Tehát ez anélkül, hogy kiegészítést nyerne, természetesen elég egyértelmű.

A másik dolog pedig, amit itt a módosító javaslatot betérjesztő képviselő úr és társai javasolnak, ezek természetesen elgondolkodtató dolgok, de csak zárójelben jegyzem meg, hogy egy új közoktatási törvény kapcsán kellene talán ezeket a dolgokat részletesen kifejteni. Tehát minthogyha igazából ez valahol szerkezetileg nem illene bele a lelkiismereti és vallásszabadságról, illetve az egyházak jogállásáról szóló törvénybe.

A lényeg az, hogy álláspontunk megegyezik az előterjesztőével, hogy a jelenlegi, a törvényjavaslatban benyújtott szöveg maradjon.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Képviselői kérdés, hozzászólás, észrevétel? *(Nincs jelzés.)* Nekem van hozzászólásom. Én sem értek egyet ezzel a javaslattal, mert 3200 településből 2200-ban van oktatási intézmény, óvoda, 1800-ban már iskola is. Sajóközán csak egy iskola van, igaz? *(Osztolykán Ágnes: Nem, több is.)* Több is. De tegyük föl, holnapután a meglévő 1300 település egyikében, ahol most csak óvoda van, indítanak a buddhisták egy iskolát. Nem kizárható, mert fontosnak tartják, hogy mondjuk a hátrányos helyzetű gyerekeket képezzék. E passzus alapján ott holnapután kellene garantálni egy nem buddhista, hanem önkormányzati fenntartású intézményt. Tehát működésében ez nem életszerű.

Amit Tamás elmond, hogy persze, amikor egy önkormányzat a meglévő intézményét átadja, azt a konkrét ügyet kell vizsgálni, és garanciákat betenni részben az oktatási törvénybe, részben akár ebbe a törvénybe, hogy azt meg tudja ítélni jól mondjuk az oktatási hivatal, a kormányhivatal, hogy ezt teheti-e vagy sem, hogy átadja egy egyház kezébe. Adott esetben, hogyha ezt bezárja, csődbe megy, fölszántja, és egy fél év múlva ott egyház nyit egy másikat, akár zöldmezős beruházásként, akkor az már megint egy másik ügy, hogy ki szenved hátrányt, ki milyen arányban szenved sérelmet.

Tehát én is azt érzem, hogy ezt így normaként kijelenteni nem szerencsés, de indokolt a konkrét ügyeket vizsgáló hivatalok, kormányhivatalok eljárását szabályozni, hogy ne forduljon elő olyan, amit egyikünk sem szeretne, hogy pénztelenség miatt egy település úgy rendezi át a saját közoktatását, hogy az valóban valakinek egyoldalú hátrányt jelent, szemben mondjuk a többiekkel. Ezt egyikünk sem kívánja, de ez erre nem megoldás, viszont számtalan egyéb problémát vet fel. Én így érzem.

Osztolykán Ágnes alelnök asszony, parancsolj!

OSZTOLYKÁN ÁGNES (LMP): Köszönöm szépen. Kicsit azt érzem, hogy így a fordított logika alapján próbálunk érvelni, ami nem biztos, hogy szerencsés. Alapvetően egyet tudok érteni azzal, hogy ezt valamilyen normaszinten szabályozzuk a törvényben, és lehetnek természetesen olyan helyzetek – és vannak is, amint látjuk –, hogy bizonyos kistélepüléseken ez gondot jelent. Azt gondolom, hogy valamifajta olyan mondat kellene talán ide, ami arról is beszél, hogy ez ne jelentsen aránytalan terhet a szülő számára. Én azzal – de ezt Lukács képviselő úrnak jeleztem az általános vita során is – nagyon nem értek egyet, hogy az oktatási feladatokat semmilyen módon nem kívánják itt megjeleníteni, hanem beszélünk mindig a közoktatási törvényről, aminek nem igazán látjuk még a keretét. Azt gondolom, igenis kellene olyan kitételeket és olyan módosító javaslatokat befogadni, amivel legitimizáljuk azt, hogy igenis az egyházi törvénnyel valahogyan kapcsolatba hozzuk az oktatás jelenlegi problémáit, mert szerintem itt is mindenképpen kell beszélni ezekről a problémákról.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Van-e egyéb hozzászólás? *(Nincs jelzés.)* Szavazzunk. Aki támogatja Lendvai, Nyakó és Hiller képviselőtársaink javaslatát, kérem, szavazzon. *(Szavazás.)* 4 igen szavazat. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* 5 tartózkodás, a bizottság egyharmada sem támogatta.

A következő a 27., hacsak nincs közben a jelzésnek megfelelően. *(Osztolykán Ágnes: A 15., de nem fontos.)* Jó, akkor maradunk a 27. javaslatnál, szintén Lendvai Ildikó, Nyakó István és Hiller István javaslata. István, parancsolj!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Nem gondolnám, hogy még egyszer olyan hosszan kellene részleteznem, mint az előbb, egy másfajta szituációt, de alapvetően hasonló helyzetet ír le és módosít a javaslatunk. Talán ezt a mondatot érdemes elolvasni: „Amennyiben az egyházi jogi személy önkormányzati intézményt vesz át, az átvételtől számított öt éven keresztül a jogviszony megszüntetésénél ezt a szabályt nem alkalmazhatja.”, itt van a fentiekben. Mi azt látjuk, hogy az önkormányzatok egy része – nem kevés része – bár az intézményfenntartói jogával élne, de a jelenlegi sajátos intézményi és finanszírozási helyzetben jobban teszi, ha átadja az intézményét az egyháznak.

Az a sajátos helyzet alakult ki Magyarországon, hogy a közoktatási törvény tavalyi módosítása és a költségvetési törvény módosítása meghatározott nagyságú településeknél – ezek általában 5 ezer főt meg nem haladó lélekszámú települések – több pénzt jelent az intézménynek, hogyha egyházi kézben van, minthogyha önkormányzati kézben. Ezt példa

nélkülinek tartom, és persze konkrét példák tömegét lehetne, tudnám felsorolni. Itt most erről a javaslatról szavazunk, ennyiben kívántam mellette érvelni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az előterjesztőt kérdezem.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Nem, tekintettel arra, hogy olyan megkötést jelentene egy öt éves idő, amit egyáltalán nem lehet. Ha egyetértének vele, akkor is azt mondanám, hogy nem ebben a törvényben, de miután nem értek egyet vele, ez azt jelenti, hogy ha meg kívánjuk akadályozni azt, hogy intézményt átvegyenek, akkor azt gondolom, hogy ezzel meg lehet akadályozni. Tehát miután az Alkotmánybíróság rendelkezik arról, hogy mi a világnézetileg elkötelezett és mi a semleges intézmény fenntartásának a lehetősége, azt gondolom, hogy ha valaki átveszi az iskolát, pláne egy lelkiismereti és vallásszabadsági törvényben ne tagadjuk meg tőle, hogy világnézetileg elkötelezett intézményt kíván venni. Ezt nyilvánossá teszi, ezt tudják a szülők is, ezt tudják a diákok is, ezt tudják az ott tanító tanárok is.

Megint az előbbire szeretnék visszatérni, ez zökkenőmentesen megy, nyilván egyetlen egyháznak nem lehet célja, hogy önmagára haragítsa, és úgy vegyen át intézményt, hogy ez nem zökkenőmentesen megy, de hát ezt mindig a konkrét esetekben kell megoldani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nem támogatjuk a módosító javaslatot, mert amit korábban elmondtunk, részben erre is vonatkozik.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e kérdés, hozzászólás? *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki egyetért Lendvai, Nyakó és Hiller képviselőtársaink javaslatával, kérem, szavazzon. *(Szavazás.)* 4 igen szavazat. Aki ellene van, most tegye föl a kezét! *(Szavazás.)* 6 nem szavazat. Aki tartózkodni kíván. *(Szavazás.)* 7 tartózkodás, a bizottság egyharmada sem támogatta.

Az 50. javaslat következik.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Magát a gondolatot támogathatónak találnánk, de ebben a megfogalmazásban és ilyen módon pláne nem, hogy egy sarkalatos törvénybe egy konkrét másik törvény – ami változhat – szabályait megnevezve emelné be, nem tartjuk megfelelőnek. Tehát a jelenlegi formájában a válaszuk: nem.

ELNÖK: Az 50-re, mely Spaller Endre képviselőtársunk javaslata. Tehát a közalkalmazotti törvényt, annak számos passzusát kellene alkalmaznia az állami finanszírozásban részesülő intézményeknek. A kormány képviselőjét kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Csatlakozunk az előterjesztőhöz, hogy magával az alapelvvel egyetértünk, a jelenlegi megfogalmazással nem, és csak nagyon zárójelben mondom, mert mi az egyházi koordinációt értelemszerűen ellátjuk, hogy intézményfenntartói egyházi oldalról ezt így ebben a formájában nem. Tehát esetleg, hogyha van lehetőség még képviselők részéről kapcsolódó módosító javaslatra, attól természetesen nem zárkóznánk el. *(Osztolykán Ágnes: De mitől?)*

ELNÖK: Köszönjük. A képviselői kérdéseké a sor. A kérdések orr alatt, dűnnyögve el is hangzottak, de akkor László, légy kedves.

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Szeretném megkérdezni, mi az a forma. Tehát mi itt a probléma? Ez arról szól, hogy a törvényeket be kell tartani mindenkinek, és arról szól, hogy egyenlő munkáért egyenlő bért, és hasonló. Következésképpen mi a forma, ami ebből a szempontból megfelelőnek tűnne? *(Közbeszólások.)*

ELNÖK: Legyünk pozitívak! Kaphatunk pozitív javaslatot?

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Itt gyakorlatilag ez most arról szól, hogy lényegében magukat az egyházi intézményfenntartókat köteleznék arra, hogy minden közalkalmazottakra vonatkozó rendelkezést a saját intézményeikben dolgozókra terjesszenek ki. Itt megint belemegyünk abba a kérdésbe, ami már korábban felmerült, hogy az egyházi intézményfenntartóknak milyen jogosítványaik vannak, és álláspontunk szerint is alkotmányos alapjogokból eredően a saját intézményeik szellemiségét meghatározhatják, az alkalmazottaik vonatkozásában speciális feltételeket írhatnak elő.

Tehát az, hogy teljes mértékben kiterjesztést nyerjen a közfeladatot ellátó egyházi intézményekben foglalkoztatottakra a közalkalmazotti törvény hatálya, ezzel maguk az egyházak így nem értenek egyet. Az az egyházi álláspont e tekintetben, hogy az állami költségvetés azokat az anyagi feltételeket biztosítsa, amely alapján a saját intézményeik speciális szabályait, előírásait figyelembe véve ők ezt biztosítani tudják a saját alkalmazottaik részére. Tehát ismételten mondom, a lényeg az, hogy ez a megfogalmazás így végül is nem elfogadható az egyházak számára sem. Én csak zárójelben jegyezném meg, hogy amennyiben van képviselői igény arra, hogy egy kapcsolódó módosító indítvány benyújtásra kerüljön, természetesen ezzel kapcsolatban akár a szakmai segítségünket, akár az egyházi koordinációs feladatainknál fogva azt a segítséget megadjuk, hogy megfelelő egyházi szakértőket, illetve az ő javaslataikat e tekintetben konkrétan szövegszerűen beszerezzük.

ELNÖK: Úgy érzem, van ilyen igény.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): A korrekt válasz igényével: az egyházak nagyon érzékenyek erre, hogy az alkalmazottaikat ne tekintsék közalkalmazottnak. Ugyanakkor anélkül... *(Közbeszólás.)* Bocsánat, mostényt mondok, tehát érzékenyek. Van történelmi előzménye, hogy miért érzékenyek, azon is érdemes elgondolkodni.

Azonban azt gondolom, hogy jelenleg is a hatályos jogot minden intézménynél be kell tartani, és ez ellenőrizhető, akár a munka törvénykönyve, akár más tekintetben. Függetlenül ettől azt önmagában sem tartom szerencsésnek, ha azt mondom, hogy nem közalkalmazottak, de a jog kifejezésében tekintsük úgy, és különösképpen, ha kiemelem, hogy milyen tekintetben kell esetleg alkalmazni. Ha nem egy konkrét jogszabályhelyet egy sarkalatos törvénybe beteszünk, amely egyébként változhat, mert akkor rögtön, ha jogrendet alakítunk, akkor hozzá kellene nyúlni ehhez a részhez is. Tehát magát a szándékot értem, a megfogalmazás így nagyon nehezen kezelhető és nem szerencsés.

ELNÖK: Köszönöm. Hiller István!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Tisztelettel felhívom az előterjesztő és a kormány képviselőjének a figyelmét és emlékét egy konkrét szituációra, mert – helyesen – azt mondják, hogy a konkrét szituációkat kell más esetben is vizsgálni. Amikor a Medgyessy-kormány 2002-ben a közalkalmazotti átlagosan bruttó 50 százalékos fizetésemelést megtette, akkor az egyházi intézmények szociális és oktatási intézményeiben dolgozó nem

közalkalmazottaik számára ennek az érvelésnek pont az ellenkezőjével győzték meg a kormányt arról – ebben a főosztályvezető úrnak akkor szerepe volt –, hogy a fizetéskiegészítés, történetesen számukra az 50 százalékos béremelés megvalósuljon, miközben jogi értelemben nem tekintették addig közalkalmazottaknak őket. Sőt, még azok számára is, akik kizárólag hitoktatói munkát végeztek, semmilyen más tantárgyat nem tanítottak, javasolták – és az önökével teljesen ellentétes érveléssel –, jogi alapokon alátámasztva meggyőzték a miniszterelnököt, hogy órájuk is terjesszük ki az azóta egyébként sokat vitatott 50 százalékos béremelést. Ezt a konkrét esetet csak azért szeretném fölemlíteni, mert egy nagyon hasonló szituációban, nagyon egyértelmű érvelés mellett született a javaslattal, már az itt született javaslattal egyennemű döntés.

ELNÖK: Köszönöm. Arra szeretném kérni a főosztályvezető urat, illetve Pósán képviselő urat, valamint az előterjesztőt, Lukács Tamást, hogy az elvet kellene megfogalmazni. Valóban, bár nem vagyok jogász, de elfogadom, hogy nem egy konkrét paragrafust, hanem egy elvet kell egy kétharmados törvényben rögzíteni. Jó lenne, ha erre az elvre találnánk egy megfogalmazást, és ezt a bizottságunk – mint bizottsági módosító javaslatot – szerintem a vita során készséggel be is terjesztené. Hogy ne kelljen még egyszer összejúlnunk, én az elvet szeretném szavazásra föltenni, hogy amennyiben Lukács Tamás, Fedor Tibor, Pósán László talál egy olyan megfogalmazást, amely nem egy konkrét paragrafust, törvényt, hanem ezt a gondolatot fogalmazza meg, hogy ha van közfinanszírozás, akkor van a közösségi szolgálatban résztvevőkhöz megszólalásig hasonló munkaügyi szituáció, és erre nektek kell majd egy jó szöveget kitalálni. Amennyiben van ilyen, akkor azt mi bizottságiként nyújtjuk be. Ez a javaslatom.

Egyetért ezzel a bizottság? Kérem, ha igen, emeljük föl a kezünket! *(Szavazás.)* Köszönöm, ez egyhangúnak tűnik. Kérlek, akkor segítsenek ebben, hogy ehhez, Spaller Endréhez kapcsolódó bizottsági javaslatot határoztunk el, nagyon remélem, hogy sikerrel járunk. A sikernek az is a feltétele, hogy a javaslattevő is egyetért vele. *(Pósán László: Rendben.)* Köszönöm szépen.

Az eredeti javaslatról, Spaller Endre javaslatáról mindazonáltal szavazzunk! Kérdezem, ki az, aki egyetért vele? *(Szavazás.)* 8 igen szavazat. Ki van ellene? *(Nincs jelzés.)* Nincs ilyen. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* A többség tartózkodott. Egyharmadot kapott, de a bizottság nem támogatja.

Az 54. javaslat következik, Lendvai Ildikó, Nyakó István, Hiller István. Parancsolj, István!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Nem kívánok szólni, köszönöm.

ELNÖK: Előterjesztő!

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Az előterjesztő nem támogatja.

ELNÖK: „Továbbá sportintézmények”, illetve kiveszi a h)-t, nem is a sporton volt a lényeg, hanem a jegyzetek, tankönyvkiadványok. Igen, erről hosszan beszélgettünk. A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A kormány sem támogatja ezt a módosító javaslatot, de nagyon szívesen adnék akkor egy rövid tájékoztatást erről, hogy miért nem.

Tehát először is ez a törvényhely, ami itt az egyházi törvényjavaslatban szerepel, ennek a túlnyomó többsége ilyen felsorolás szintjén a jelenlegi egyház-finanszírozási

törvényben, tehát a '97. évi CXXIV. törvényben szerepel, a 2. § (7) bekezdésében. Tény viszont, hogy két dolog nívum a jelenlegi törvényi megfogalmazásban, mert egyébként mást nem csinál, mint tulajdonképpen ezt a felsorolást átemeli a sarkalatos törvénybe, tehát ez a bizonyos „termék, jegyzet, tankönyv, kiadvány, tanulmány előállítás, értékesítése”, illetve erre nem terjed ki a módosító javaslat, de a törvényjavaslatban még itt egyházi nyugdíjintézmények is szerepelnek.

Tehát röviden itt nem arról van szó, hogy ezt bármilyen szinten az áfakörből mondjuk ki akarná venni – olvasatunkban – az előterjesztő, hanem itt a következő a helyzet. A számviteli törvény vonatkozik az egyházakra is, és ez alapján az egyházak teljes adott évi gazdálkodását vizsgálni kell. Az a szabály, hogy amennyiben az árbevétel – tehát egy egyház éves árbevételének – több mint 5 százaléka gazdasági vállalkozási tevékenységből származik, akkor társasági adóbevallást kell tennie az egyháznak, és társaságiadó-fizetési kötelezettsége keletkezik. Ebben az esetben a teljes bevételét figyelembe kell venni. Hogyha 5 százalék alatt van ez az árbevétel, akkor nem kell ilyen bevallást tenni az egyházaknak. Na most, ezek, amiket itt a törvényjavaslat meghatároz, mint gazdasági vállalkozási tevékenységnek nem minősülő tevékenységek, szorosan kapcsolódnak az egyházaknak az alapfeladatához, a hitéleti tevékenységhez. Álláspontunk szerint nem húzható markáns vonal ezekben az esetekben a hitéleti és a gazdasági vállalkozási tevékenység között, tehát tulajdonképpen ez a javaslat ezt ilyen értelemben próbálja rendezni, és az egyházak – mondjuk így – a hitéleti tevékenységét és az abból közvetlenül következő tevékenységét is ilyen értelemben próbálja levédeni.

Ismételten mondjuk hogy nem veszi ki az áfakörből, hanem – mondjuk így – azt célozza, hogy adott esetben méltánytalanul ne terjedjen ki például a társaságiadó-bevallási és társaságiadó-befizetési kötelezettség az egyházakra. Tehát röviden ez ennek a jogszabályi, illetve pénzügyi-gazdasági háttere.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e kérdés, észrevétel? *(Nincs jelzés.)* A problémát értem, hogy jegyzetet, tankönyvet ad ki az egyház adott esetben, és ettől, ha ezek száma, volumene nő, akkor pont átbillenhet ez az 5 százalék, és az egész intézményfenntartó egyház bekerül a társaságiadó-fizetői körbe.

Mindazonáltal az az érvelés, amit Tibor elmondott, tudniillik, hogy a hitélethez szorosan kapcsolódó tevékenységnél ezt válasszuk le, hát pont a h) pont eredeti megfogalmazása alapján is nehezen felel meg, tudniillik pont úgy szól, hogy ez az államtól, önkormányzattól átvett feladat. Mert ha ez nem lenne ott, akkor én hátradőlök, és azt mondom, hogy a főosztályvezető úrnak igaza van, de hát odaírták ezt, hogy az átvett tevékenység körében született tankönyvek, jegyzetek. Mert ha egyébként az egyházak könyvkiadói tevékenységére vonatkozna ez – az apostoli tanításra és nem tudom, mi mindenre –, akkor nem akadékoskodnék. Csak éppen le tetszettek írni, hogy az államtól vagy önkormányzattól átvállalt közfeladat ellátása során létrehozott termékek, ahol ez az érvelés szerintem gyenge. *(Közbeszólások.)* Értik a problémámat?

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Én értem, csak akkor, elnök úr, ha a tágabb értelmezés elnök úr számára elfogadható, akkor – gondolom – nincs akadálya a szűkebb értelmezés elfogadásának azáltal, hogy egy – szintén az alkotmánybírósági szóhasználat szerint – semleges intézményből alakult világnézetileg elkötelezett intézménynek is megfelelő dologi-tárgyi feltételekkel kell rendelkeznie, beleértve a tankönyveket, jegyzeteket is. Adott esetben, ha az átvétel során ez nincs biztosítva, akkor valahogy erről gondoskodni kell, tehát a szűkebb értelmezéssel ezt kívántuk elérni. De ha elnök úr részére a tágabb értelmezés is

elfogadható, akkor számomra elfogadható egy módosító indítvány, ami a tágabb értelmezésnek ad helyet.

ELNÖK: László!

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Tisztelt Bizottság! Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy amennyiben egyházi intézmény működtet, teszem azt egy jogi képzést – van rá példa –, és ott készítene mondjuk polgári jogról vagy bármivel kapcsolatban egy tankönyvet, az ugyanazt a polgári jogot fogja tanítani a diákoknak, mint mondjuk az ELTE-n vagy a Pécsi Egyetemen. Egyik helyen gazdasági tevékenységnek számít, a másik helyen meg nem. Szerintem ebből a szempontból a dolog mégiscsak megoldást igényelne, mert valahol nincs rendjén. Tehát ez nem az átvételnek és nem tudom, minek a kérdése, hanem egyszerűen arról szól a dolog, hogy ez a kérdéskör itt biztosan nem a hitélethez kapcsolódik – most ezzel nem kívánok senkit megbántani –, és ugyanez igaz mondjuk egy földrajztudományi vagy éppen egy fizikai jegyzetre, attól függően, hogy milyen típusú képzésről van szó. Ebből a szempontból tehát szerintem ezen a mondaton igenis érdemes lenne töprengeni, hogy megnyugtató megoldásra jussunk.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: István!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Én az ELTE Történeti Intézet munkatársa vagyok. Ha az ELTE Történeti Intézete kiad Antonio Burgio XVI. századi pápai nuncius jelentéseiből egy tanulmánykötetet, és ugyanezt a tanulmánykötetet a piliscsabai katolikus Pázmány Péter Egyetem történeti intézete adja ki ugyanazzal a szöveggel, akkor nem lehet... (*Kucsák László: Ezt mondta Pósán Laci is.*) Ezt, csak nem akartam a Debreceni Egyetemre hivatkozni, azt dicsérje alelnök úr. (*Derültség, közbeszólások.*) Az nem lehet, hogy egy ugyanazon témából, egy ugyanazon feldolgozás jogi értelemben az állam szempontjából más megítélés alá esik, hogyha az egyiket egy állami felsőoktatási intézmény, a másikat – most itt egy tudományos publikációról van szó – egy egyházi intézmény adja ki. Ez nem lehet.

Ezért erre valóban megoldás kell, hát nevetséges, tényleg nevetséges, és nem hozok újabb példákat, a múltkor is erről beszélünk, van még néhány nuncius. (*Derültség, közbeszólások.*) Kérem szépen, hogy ezt valahogy oldjuk meg.

ELNÖK: Tamás, mielőtt szót adnék, csak egy szempontból...

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Bocsánat, lehet, hogy jogászok számára mást jelent egy mondat, mint az oktatáspolitikusok számára. (*Közbeszólás.*) Igen, lehetséges, hogy a képzés, de még egyszer felolvasom a mondatot, és akkor hagyjuk a jogász meg az oktatás szempontját, próbáljuk a magyar nyelvet tisztelni.

„Az államtól vagy önkormányzattól átvállalt közfeladat ellátása...” Ha majd az ELTE történelem tanszékét átveszi egy egyházi intézmény, akkor igaz lesz, amit mond. Tehát a mondat felvezető része, éppen az a szűkítés azt mondja, hogy az átvállalás során, éppen annak érdekében, hogy a semleges és a világnézetileg elkötelezett intézmény különbségét biztosítani tudja az átvett intézményben, erre szól a mondat. Bocsánat, ha kihagyjuk a mondat első felét, akkor persze lehet akár a Debreceni Egyetemmel, akár a történelem tanszékkel példálózni, csak akkor megcsonkítottuk a mondatot. A felvezető rész – még egyszer –, az államtól vagy önkormányzattól átvállalt közfeladat ellátása során. Most ebben a pillanatban a létrehozott termék..., s a többi, amikor átvállalunk. Amikor a Pázmány Egyetemet alapították, senkitől nem vállaltak át semmit, önállóan alapították az egyetemet. Tehát itt az „átvállalt”, bocsánatot

kérek, ezzel az értelmezéssel lehet, de ha pontatlan, ha nem egyértelmű a mondat, akkor – azt gondolom – kétségtelen tény, elfogadom, hogy módosításra szorul, de csak abban az esetben, ha elfogadjuk azt az elvet, hogy egy átvett intézménynél biztosítani kell tudni a semleges és a világnézetileg elkötelezett intézmény közötti különbséget.

ELNÖK: A matematikában?

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): A matematikában nem, de ennyire nem...
(*Osztolykán Ágnes: Volt már arról szó, hogy a matematikában is.*)

ELNÖK: Tamás, nem akarok vitatkozni, de az, hogy átvállalt közfeladat, nem ezt jelenti, legalábbis a mi laikus szóhasználatunk szerint. A Szent Ferenc Kórház, amikor meggyógyítja az én mandulámat, akkor ő közfeladatot lát el, átvállalva az államtól, hogy az én tüszős mandulámat kikúrálja, és ugyanígy, amikor az állam által elismert diplomához segíti hozzá a Pázmány a jogászokat, akkor ilyen értelemben ő közfeladatot lát el. Ha ide beírjátok, hogy a jelen törvény hatályba lépését követően átvállalt közfeladat, akkor az valóban szűkítő, és akkor valóban arra utal, amire akarjuk. Még akkor is lehet vele vitatkozni, és az LMP ezt meg is fogja tenni nyilván – úgy látom –, de akkor már valóban azt a célt látjuk magunk előtt, amit megfogalmaztatok.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Egyetlenegy érvelést, ha elfogad elnök úr: A '90. évi IV. törvény alapján, amikor ezeket az intézményeket alapították, magából a lelkiismereti és vallásszabadságból, a törvényből következően, nem pedig az áthallás következményeire alapítottak intézményeket, akár a Szent Ferenc Kórházat, akár a Pázmány Péter Katolikus Egyetemet. Tehát senkitől nem vállaltak át semmit, hanem önállóan, sui generis alapíthattak intézményt ilyen formában.

ELNÖK: Világos, de azért kapnak állami finanszírozást, mert átvállalt állami feladatot látnak el. Ha nem ez lenne, akkor nem kapnának normatívát, tehát nem akarunk a szavakkal játszani, hanem próbálunk egy módosítót rendbe rakni.

Tehát azt gondolom, hogy ha egyetértetek, és az a cél, amit itt megfogalmaztak, akkor tegyünk be egy ilyen időpontbeli szűkítést, hogy a törvény elfogadását követően átvállalt dolgok, és akkor valóban az szerepel a törvényben, amiről beszélünk.

Lehetséges ez, hogy egy ilyen módosító megszülessen? A javaslattevőt kérdezem, és akkor megint az előző metódus lenne, hogy Pósnán képviselő urat megkérjük, és akkor egy ilyen bizottsági módosítót benyújtanánk.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Igen, a minisztérium álláspontját kérdeztem meg. Még vita van, még egyeztetések vannak. Tehát elvileg nem zárkozunk el attól, hogy egyértelművé tegyük, de az eredeti célnak megfelelően.

ELNÖK: Köszönöm. Tibor!

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Egy mondatot, hogy miután ez alapvetően azért az egyházi felsőoktatási intézményeket érinti, mi nagyon gyorsan meg fogjuk azokat az egyházakat, illetve a képviselőiket kérdezni, ahol ilyen felsőoktatási intézmény van, hogy e tekintetben mégiscsak mi az álláspontjuk, és hogy hogyan lehetne valahogy olyan módon megoldani ezt a megfogalmazást, hogy valóban mindenki számára elfogadható legyen.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tibor, nem jó ez így. Mert a cél az, ami akceptálható érv, amit Tamás kifejtett, hogy átvesz az egyház egy intézményt, és ha a világnézetiileg semleges tankönyvek helyett világnézetiileg elkötelezett tankönyveket kell készítenie, és ez összefügg az alapfeladattal, ez egy létező, megfontolandó szempont. De ez nem igaz abban az esetben, amikor jön a Tan Kapuja, és azt mondja, hogy az ő jegyzetkiadása miatt lenne gazdasági vállalkozás. Mert mi azt mondjuk, hogy azért, mert az nem olyan, mint amiről itt beszéltünk, hogy egy átvett intézményben az elkötelezett oktatást biztosítani egy hitéletileg respektálandó szempont, hanem az már egy létező, régóta bejáratott könyvkiadói tevékenység, itt nincs okunk elkülöníteni a más könyvkiadói tevékenységtől.

Megjegyzem, nekünk mint bizottságnak a tankönyvkiadás rendjéről szóló törvénnyel is foglalkoznunk kell, ami szintén egy jogszabály, ami szintén a Nemzeti Erőforrás Minisztérium hatáskörébe tartozik. Gondolj bele, hogy ez a passzus, hogyha valaki generálisan, az egész tankönyvkiadásra elkezd alkalmazni, micsoda piaci előnyt jelent, és vajon jó-e, hogy egy ilyen előnyt kinyitunk egy egyébként 18 milliárdos piacon, hogy nem kell fizetni áfát... *(Közbeszólás: Áfát kell fizetni, társasági adót nem kell.)* vagy társasági adót. Majd tanítsatok ki, hogy mit nem kell fizetni, tehát valami célja nyilván van ennek a passzusnak. *(Közbeszólás: Társasági nyereségadót nem kell fizetni.)* Jó, én még azt is el tudom képzelni, hogy valaki azt mondja, hogy ő ezt akarja, csak akkor legyen így, mondjuk ezt ki, hogy ezt akarja. Ha meg azt akarjuk, hogy az átvett intézményeknél az elkötelezett tankönyveket könnyen elő tudja állítani az átvevő egyház, akkor fókuszáljunk arra, és akkor írjuk azt be. Erre tennék javaslatot. Arra, hogy a már meglévő könyveket az egyetemeknél hogyan kell társaságiadó-mentes gazdasági tevékenységgé tenni, arra nem tennék javaslatot.

Tehát akkor a kérésem az, hogy Pósnán alelnök úr és a javaslattevő, illetve a kormány képviselője legyen kedves e tárgyban egyeztetni. Lehet megint ez a metódus? Hogy amennyiben lenne egy ilyen szűkítés, tehát most vagy dátumhoz vagy a törvény hatályba lépése utáni átvételhez kötnénk ennek a h) pontnak az érvényesülését, és így terjesztenénk be, amennyiben születik egy ilyen megállapodás. Érthető a felvetés? *(Igenlő jelzések.)* Amennyiben van megállapodás, akkor ezt így beterjesztjük.

Kérem, hogy aki ezzel egyetért, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm, úgy tűnik, ez egyhangú.

Az eredeti javaslatról is szavazzunk mindazonáltal: Lendvai Ildikó, Nyakó István és Hiller István képviselőtársaink javaslatáról, amelyik az egész elhagyását javasolja. Kérem, aki ezzel egyetért, szavazzon! *(Szavazás.)* 4 igen szavazat. Ki nem ért vele egyet? *(Szavazás.)* 3 nem szavazat. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* A többiek, tehát a bizottság egyharmada sem támogatta. *(Közbeszólás: Van egy másik része is ennek a javaslatnak.)* A sport beemelése, de egyben szavaztunk, a többség elutasította.

Az 55. pont következik, Lendvai Ildikó, Nyakó István, Hiller István képviselőtársak javaslata. István, parancsolj!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Ezt a módosítást a törvényszöveg extrémítása miatt adtuk be. Extrémítás az, amikor egy sarkalatos törvényben, amikor éppen most állapodtunk meg – és korábbi beszélgetésekben is –, hogy ez elveket, irányokat is rögzít. Azt írja, hogy egy egyház vonatkozásában meg akar különböztetni egyházi és nem egyházi szereplőt a tekintetben, hogy a munkaruha megtérítése egy egyháznál történik-e vagy nem.

Tisztelt Bizottság! Azt gondolom, nem kellett volna ezt az agyi merényletet elkövetni. Tehát hogy egy kétharmados törvény arról rendelkezik az f) pont utolsó részében – zárójelben ugyan –, hogy ha egy egyház alkalmazza a munkaruha megtérítésének kérdését, akkor az nem gazdasági vállalkozási tevékenység, de hogyha ezt nem egy egyház követi el ugyanezzel a

munkaruhával, az már gazdasági tevékenység. Azt gondolom, ez talán nem a legmegfelelőbb, ezért mi ezt az f) pontot szeretnénk kidobni innen.

ELNÖK: Tamás!

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Köszönöm szépen. Az előterjesztő nem támogatja. Az 1997. évi CXXIV. számú, az egyházak hitéleti és közéleti tevékenységének anyagi feltételeiről szóló törvény 2. § (7) bekezdésének szó szerinti átvétele. Gondolom, a képviselő úr ismeri, hogy ez '97 óta a hatályos magyar jogrendben benne van, eddig nem zavarta, most pedig, hogy ugyanazt megismételjük, ami a hatályos jogrendben, az egyházi törvényben benne van, hirtelen zavarodottság állt elő. *(Dr. Hiller István: Így van.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen. A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Az előterjesztővel értünk egyet, ez lényegében eddig is benne volt az egyház-finanszírozási törvényben, itt gyakorlatilag arról van szó, hogy tulajdonképpen ezek a feltételek mintegy átemelődnének a sarkalatos törvénybe, és valamiféle magasabb szintű jogi védelmet élveznének ezt követően.

Tehát nyilvánvalóan ez egyházi igény volt, hogy akkor ez most innentől kezdve az egyház-finanszírozási törvény helyett az egyházi státustörvénybe – ha szabad így neveznem – kerüljön bele.

Köszönöm.

ELNÖK: Az elvet maximálisan értem meg el is fogadom, mindazonáltal nem pontosan értem, hogy mit jelent itt az immateriális jószág. Hogyha valaki segítene nekem, hogy... *(Közbeszólás: Nem anyagi.)* Nem a szót nem értem, hanem... *(Derültség, közbeszólások.)* De köszönöm. Mivel politikusról van szó... *(Derültség, közbeszólások.)*

Tehát hogy kerül ez ide, mit fed le ez pontosan? Másrészt, mivel itt tényleg azért nem egy '97-es dologról, hanem valóban egy sarkalatos törvényről van szó, azért, Tamás, tényleg fontoljuk meg, hogy nem vicces-e egy kétharmados törvényben ez a munkaruha dolog.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Bocsánat, hogyha valamelyik tisztelendő mondjuk miseruhát vesz, az neki munkaruha.

ELNÖK: Az rendben van, de...

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Bocsánat, akármilyen furcsa, de az egyházak nagy számára tekintettel – akkor, hogy kicsit oldjam a feszültséget – előfordult, hogy valaki komplett temetkezési vállalkozást indított, beleértve a halotti anyakönyvek beszerzését is, és vett magának négy ruhát, egy zsidó kaftánt, egy evangélikust, és a többit, és simán temetett abban a ruhában. Ez mondjuk a kft. szempontjából nem fog munkaruhának minősülni.

ELNÖK: Itt mit jelent az immateriális? *(Dr. Fedor Tibor: Például szoftverek, szellemi alkotások...)*

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Bocsánat, ez a számviteli törvény kifejezése.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Álláspontunk szerint az immateriális javak közé tartoznak például a szoftverek, szellemi jogvédelem alá eső termékek. *(Közbeszólások.)*

ELNÖK: Jó, akkor már csak egy megjegyzésem van. Egy kétharmados törvény részletezettsége nem biztos, hogy azonos kell hogy legyen a sok eredeti jogforrással, mert bár nekem jogesztétikai szempontjaim ritkán vannak, de itt fölvetődik ennél a pontnál, hogy más absztrakciós szintje van egy sarkalatos törvénynek, és más egy számviteli jogszabálynak. Ez okvetetlenkedő megjegyzés, de azért nem véletlenül tartottam fontosnak elmondani, mert szerintem még kapunk a fejünkre ezért a munkaruháért, van egy ilyen érzésem. *(Dr. Hiller István: Így lesz.)*

Van-e még kérdés, hozzászólás? *(Nincs jelzés.)* Nincs, akkor szavazunk. Aki Lendvai Ildikó, Nyakó István és Hiller István képviselőtársak módosító javaslatával egyetért, kérem, szavazzon! *(Szavazás.)* 4 igen szavazat. Aki ellene van, kérem, most emelje fel a kezét! *(Nincs jelzés.)* Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* Az összes többi, ellenszavazat nem volt. A bizottság egyharmada sem támogatta.

Az 56. pont szintén az előző hármas javaslata. István, parancsolj!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Nem kívánok érvelni.

ELNÖK: Az előterjesztőt kérdezem.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Az egyházak a közfeladatuk ellátása során azonos feladatot ellátó más szervezetekkel azonos mértékű adókedvezményben részesüljenek. A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány nem támogatja a módosító javaslatot. Itt egyszerűen arról van szó, hogy ez a törvény nem a más közfeladatot ellátó szervezetekről szól, hanem az egyházakról. Tehát az, hogy más törvény hogyan, milyen módon szabályozza, abba nem kívánunk beleszólni, ez nem idevaló.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e kérdés, hozzászólás? *(Nincs jelzés.)* Szavazunk. Ki támogatja a javaslatot? Kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* 4 igen szavazat. Ki van ellene? *(Nincs jelzés.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* A többség tartózkodott, a bizottság egyharmada sem támogatta.

A soron következő az 59. pont, Szabó Timea képviselőtársunk egy szóösszetételt kihagy, másokat betold. Kíván-e valaki érvelni mellette? *(Jelzésre.)* Ágnes!

OSZTOLYKÁN ÁGNES (LMP): Tulajdonképpen a javaslat arra irányul, hogy ha állami forrást kap egy egyház arra, hogy a tulajdonában lévő például templom felújítását finanszírozza, akkor azt valóban arra költi is. Tehát erre irányul, hogy ezt vagy bármely más tevékenységét is, akkor annak az ellenőrzését szigorítja.

Köszönöm.

ELNÖK: Az előterjesztőt kérdezem.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Nem támogatjuk. A szöveg is ezt mondja, de majd később egy másik rész is. Egy 1998-as alkotmánybírósági határozat ebben a kérdésben nagyon világosan fogalmaz, hogy mi ellenőrizhető és mi nem ellenőrizhető az egyházi szerveknél. A konkrét válaszom, hogy természetesen akár európai uniós, akár más költségvetési forrásból templomfelújításra pénzt kapnak, teljes körben ellenőrizheti az állami szerv.

ELNÖK: Igen, itt nyilván a javaslattevő ezt a „törvényességi szempontok szerint” kifejezést szűkítőnek érezte, ezért javasolja elhagyni. *(Közbeszólás: Milyen van még?)* Mindjárt megtudjuk. Tessék, István!

DR. KOLBER ISTVÁN (MSZP): Van más is, ezt úgy hívják, célszerűségi ellenőrzés, ami túlterjed a normál szabályok betartásán, hatékonysági meg más, ehhez hasonló szempontok figyelembevételével.

Egy megjegyzést hadd tegyek itt még. Az előterjesztő többször hivatkozik az Alkotmánybíróság különböző döntéseire, amelyek – tudtommal – a következő év januárjától tulajdonképpen hatályon kívül helyeződnek, merthogy a régi alkotmányra vonatkoznak. Itt azért némi zavarodottságot tapasztalok, hogy akkor most, ebben az átmeneti időszakban ezek még mindig alkotmánybírósági döntések – a hatályos jogrend szerint azok –, közben már a jövőnek készül ez a szabály, ugyanakkor erre hivatkozunk. Azt gondolom, ez nem teljesen koherens ilyen szempontból.

ELNÖK: Mielőtt elszabadulna az alkotmányvita... *(Közbeszólás: Nem, mi mindig megértéssel vagyunk.)* Kormánypárti értelmezés szerint az új alkotmány magába foglalta az elmúlt 20 év alkotmányértelmezési pozitív gyakorlatát, részben az alaptörvénybe, részben pedig a sarkalatos törvényekbe, hogy ez ne egy láthatatlan alkotmányban öltön testet, afféle alaktalan felhők formájában, hanem konkrét, kézzel fogható jogszabályokban. Tehát nem megtagadja, hanem – hogyan is volt ez régen? – megőrizve... *(Dr. Kolber István: Megszüntette megőrzés.)* Megőrizve szünteti meg a régi alkotmányos kereteket.

De félretéve, nem viccként, hanem valóban úgy gondolom, hogy az Alkotmánybíróság határozatainak számos olyan pontja van, amelyre egy explicitebb alkotmány esetén nem lehetne szükség, merthogy nem alkotmánybírósági határozatban kell kimondani, hanem az alapelvek, az alaptörvény vagy a sarkalatos törvények keretei között. *(Közbeszólások.)*

A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nem támogatjuk a módosító indítványt.

ELNÖK: Az előterjesztő és a kormány nem támogatja. Van-e kérdés, hozzászólás? *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Támogató szavazat? *(Szavazás.)* 4 igen szavazat. Ki van ellene? *(Szavazás.)* 6 nem szavazat. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* 7 tartózkodás, a bizottság egyharmada sem támogatta.

A 62. pont következik.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Nem támogatja az előterjesztő.

ELNÖK: Szávay Istávn, Mirkóczki Ádám javaslata. A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány sem támogatja a módosító javaslatot. Lényegében a lehetőség biztosított a törvényjavaslatban foglaltak alapján, és adott esetben a részletkérdéseket majd külön kellene, talán a felsőoktatási törvényben.

Köszönöm.

ELNÖK: Van-e kérdés, hozzászólás? *(Jelzésre.)* Parancsolj!

MICHL JÓZSEF (KDNP): Szeretném megkérdezni Tamástól, az előterjesztőtől, hogy ha az általános iskolában, középiskolában mondjuk a termet biztosítani kell, akkor ezt egy felsőoktatási intézményben miért nem tudjuk előírni?

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Bocsánat, egy felsőoktatási intézménynél az már az egyház belső életébe való beavatkozást jelentené, amennyiben én törvényileg előírom számára, amit a saját belső... *(Jelzésre.)* Parancsolj!

MICHL JÓZSEF (KDNP): Akkor én értem rosszul? Itt a civil iskolákról van szó, nem az egyházi felsőoktatási intézményekről, hanem mindegyikről.

ELNÖK: Ott is úgy szól, hogy az egyházak, az állam, az önkormányzat által... *(Dr. Kolber István: Mindhárom.)* Bocsánat, valóban mindhárom.

MICHL JÓZSEF (KDNP): Tehát mindenki által fenntartott. Tehát hogyha én az előbb emlegetett ELTE-n szeretném a gyerekeket hitoktatásban részesíteni, akkor miért nem köteles az ELTE termet biztosítani ehhez az oktatáshoz?

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Bocsánat, akkor folytassuk a mondatot a magyar nyelv szabályai szerint. Nagyon lényegesnek tartom a mondatban, hogy a tanulók és a szülők igényei szerint. Tehát ha ilyen hitoktatói tevékenységet vagy más vallási tevékenységet folytatnak egy iskolában, akkor ezeket a feltételeket a tanulók és a szülők igényei szerint biztosítani kell, és nem több.

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz): De nem mind a háromban egyébként, tehát itt az önkormányzat és az állam által fenntartottban.

ELNÖK: Itt nem felsorolás van, hiányzik a vessző. Ha lenne ott egy vessző, akkor az egyház által fenntartott, de itt nem, hanem „az egyháznak az állam, illetve az önkormányzatok által fenntartott...”, tehát ez mindenkire vonatkozik, csak az egyháziakra nem, ha jól értem. Tehát azokba nem nyúl bele, nem avatkozik bele, hanem az egyházak biztosítják az állam és az önkormányzat által fenntartott intézményben.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): De bocsánat, itt a módosítás csak a felsőoktatási intézményekre vonatkozik.

ELNÖK: Világos, nem kell belemenni. A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Itt azért azt kell látnunk, hogy más a közoktatási intézmény és más a felsőoktatási intézmény. Azt hiszem, ehhez elnök úr sokkal jobban ért hozzáam képest. Tehát természetesen a lehetőség fennáll a továbbiakban az állami felsőoktatási intézmények vonatkozásában is a

hitoktatás igény szerinti megtartására, de ennek a részletes feltételeit talán már mégsem ebben a sarkalatos törvényben kellene meghatározni.

ELNÖK: Úgy látom, vita van. Parancsolj, József!

MICHL JÓZSEF (KDNP): Csak azért támogatom ezt a dolgot, mert felsőoktatási intézményben dolgoztam, ami ugyan egyházi volt, de érzékelem azt a helyzetet, hogy a közoktatásban – mondjuk egy gimnáziumban – oda kell adni a termet, a civil felsőoktatási intézménynek, ha van elegendő számú igénylő, akkor ha ez a fél szó nem lesz benne, hogy a felsőoktatásra is érvényes, akkor ott nem kell odaadni. Azt mondhatják, hiába vagytok 500-an, akik szeretnék hitoktatásban részt venni, nem adok nektek semmit hozzá.

Csak ennyi, hogy vagy a közoktatás szót módosítsuk úgy, hogy oktatási intézmény, és akkor mindenki belefér, vagy tegyük mellé a felsőoktatást. Ennyi a javaslattevő kérésre, én legalábbis ezt maximálisan támogatom.

ELNÖK: Köszönöm. Egyéb észrevétel, hozzászólás? *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Kérem, hogy aki támogatja a javaslatot, most szavazzon! *(Szavazás.)* 6 igen szavazat. Ki van ellene? *(Szavazás.)* 1 nem szavazat. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* A többi, tehát egyharmadot kapott a javaslat.

A 63. pont következik, Lendvai Ildikó, Nyakó István, Hiller István képviselőtársaink javaslata, mely ugyanerre a pontra vonatkozik, ha jól értem. István!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Nem nagyon szeretnék hosszan érvelni, mert erről két évtizeden keresztül volt szó, és gyakorlatilag konszenzusos állapot jött létre. Azt hiszem, a módosításunk világos, ami egyrészt egy időpont nem lényegtelen kérdését, másrészt a kötelező irányba való elvitel, illetve a fakultatív jelleg megtartása mellett érvel. Nem gondolom, hogy erről több órás vitát most érdemes lenne lefolytatni a bizottságban, egyszerűen jelezni kívánom, hogy mit akarunk módosítani.

ELNÖK: Köszönöm. Az előterjesztő álláspontját kérdezem.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Az előterjesztő nem támogatja. Azt gondolom, semmilyen módon nem volna célszerű az általunk még nem ismert oktatási törvény vitáját megelőzni és lefolytatni most.

ELNÖK: A kormány álláspontja?

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nem támogatjuk a módosító javaslatot. Szeretném jelezni, hogy e tekintetben elég egyértelműen az egyházakkal egyeztetett szöveg, magyarul és röviden ez lényegében a jelenlegi állapotot kodifikálja. Tehát ez biztosítja jelenleg a közoktatási intézményekben a hitoktatás normális megtartását, ugyanakkor viszont – a félreértések elkerülése végett – nem teszi kötelezővé. Ezért tulajdonképpen nem javasolnánk megbolygatni a törvényjavaslat ezen megfogalmazását.

Köszönjük.

ELNÖK: Világos, a szülők, tanulók igényére alapozza ezt a foglalkozást. Van-e hozzászólás, kérdés? *(Nincs jelzés.)* Szavazás következik. Aki egyetért a javaslattal, most szavazzon! *(Szavazás.)* 2 igen szavazat. Aki ellene van, most tegye föl a kezét! *(Szavazás.)*

Köszönöm. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* 5 tartózkodás, a bizottság egyharmada sem támogatta.

A 65. pont következik, Nyakó István, most szakadárként nyújtja be a javaslatát. *(Derültség.)* Elnézést. A 34. §-hoz kapcsolódik. Az előterjesztő álláspontját kérdezem.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Nem támogatjuk.

ELNÖK: Akkor sem értem, hol van a mondat vége, ha elfogadjuk a javaslatot, akkor „A kormány a közcélú tevékenységet végző egyházakkal megkötött megállapodásokat..., de nincs vége. *(Közbeszólás: A másikban van, összevonja a két pontot.)* Ja, összevonja – bocsánat –, tehát ez év végéig felülvizsgálja. Világos.

A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nem támogatjuk a módosító javaslatot. Itt egyszerűen arról van szó, hogy az eddigi összes megkötött és közfeladatot érintő megállapodásnak mintegy a felülvizsgálatát írná elő a módosító javaslat. Ez a jogbiztonság ellen hat, az eddigi, egyházakkal megkötött megállapodásokat mintegy megkérdőjelezi, és egy nagyon határozott egyházi igény azért megfogalmazódott a törvényjavaslat előkészítése kapcsán, magyarul az eddig megkötött megállapodások tiszteletben tartása, és ez ezt mintegy megkérdőjelezné.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Bár az utolsó kitétel, „a közcélú tevékenység feltételeinek biztosítása érdekében” talán épp azt szolgálná, hogy ne a megkérdőjelezés szándéka, hanem... Az a baj, hogy többféle szerződés van, lesz olyan, ami megy tovább, és lesz olyan, ami nem. Mi is találkoztunk ezzel, hogy egy meghirdetett és szeptemberben elindult tanév egy ma létező szerződésen alapuló finanszírozáson nyugszik, és ha ez a szerződés megszűnik az év végével – a tanév közepével –, akkor ez egy-két helyen, még pontosan nem tudjuk, hány helyen, mert erről még nem kaptunk érdemi tájékoztatást, de egy exlex állapotot hoz létre. Azért is, mert egyébként a közoktatási törvény pedig korlátozza, hogy mikor lehet iskolát átszervezni. De itt egy törvény húzza ki az iskola mögül a pénzügyi háttérrel, nem az iskola tulajdonosa szervezi azt át, és nyilvánvaló, hogy a törvényalkotónak a közoktatási törvény megalkotásakor az volt a célja, hogy tanév közben ne történjenek ilyenek. Itt pedig fennáll a gyanú, hogy egy-két, kisegyház által fenntartott intézmény esetében ez a tanév közbeni kényszerű átszervezés – fogalmazzunk így – be fog következni.

Tehát erre valamilyen megoldás, még ha nem is ez, amit Nyakó István itt javasol, mert elfogadom, hogy annak lehet ilyen veszélye, hogy a nagyokat is jogbizonytalanságba hozza. De erre valamilyen megoldás kell, hogy a közoktatási törvényben szereplő átszervezés tilalmát a meghirdetett tanévnél ne sértsük meg, ezt nem lehet, ez ne következzen be. Tamás, érted a gondunkat, a problémánkat? Nem biztos, hogy ez a megoldás rá, de valamilyen megoldást kell rá találni.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Világos, csak van egy fél évünk rá, tekintettel arra, hogy a hatályba lépés január 1-je, az alaptörvénnyel együtt lép hatályba. Ennek a kérdésnek a megoldására van egy fél év. Azt gondolom, ennek elegendőnek kell lenni, hogy ilyen helyzet ne fordulhasson elő, ami a folyamatos közfeladat-ellátást ne biztosítaná. Tehát egyetérték, csak azt gondolom, nem ebben a törvényben kell rendezni, ez kormányzati feladat lesz, hogy ilyen ne forduljon elő, éppen azért, mert a megállapodásoknak a közfeladat folyamatos ellátását valamilyen módon biztosítani kell. Abban az esetben is, ha a fenntartó egyébként

nem felel meg az egyházi bejegyzés feltételeinek, biztosítani kell a közfeladat ellátását. Erre van egy fél év.

Ez viszont fordítva, nem jogosítja föl arra, hogy ha nem felel meg az egyházi feltételeknek, továbbra is azt a státust élvezze. Viszont éppen a megállapodással lehet kezelni ezt a kérdést.

ELNÖK: Világos. Nem tudom, Nyakó István ezt a problémát akarta-e kezelni, de hogy van itt egy kezelendő probléma, arra hívtam fel a figyelmet.

A javaslattal kapcsolatban van-e kérdés? *(Nincs jelzés.)* Szavazunk. Aki támogatja Nyakó István javaslatát, kérem, most szavazzon. *(Szavazás.)* 4 igen szavazat. Aki ellene van, most jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Aki tartózkodott? *(Szavazás.)* 7 tartózkodás, a bizottság egyharmada sem támogatta.

A következő a 66. pont, Szabó Timea javaslata. Elhagyni javasolja azt a kitélt, hogy meddig kell megkötni a megállapodást. Az előterjesztőt kérdezem.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Nem támogatjuk.

ELNÖK: A módosító javaslat mellett kíván-e valaki érvelni? *(Nincs jelzés.)* Senki. Van-e kérdés, észrevétel? *(Nincs jelzés.)* Nincs, szavazás következik. Ki támogatja Szabó Timea módosító javaslatát? *(Szavazás.)* 4 igen szavazat. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* 4 tartózkodás, a többi nemmel szavazott, a bizottság egyharmada sem támogatta.

A 76. pont következik, Szabó Timea, Scheiring Gábor és alelnök asszony, valamint Schiffer András javaslata. Az előterjesztők sora jelzi, hogy egy fontos javaslatról van szó. A javaslattevők nevében Ágnes, parancsoljon.

OSZTOLYKÁN ÁGNES (LMP): Köszönöm szépen. Tulajdonképpen ez az a javaslat, amiről próbáltam már érvelni a bizottságban és az általános vita során is. Itt azt a helyzetet próbáltuk valahogyan egy módosító formájában megjeleníteni, hogy vannak olyan egyházi közösségek, amelyek nagyon komoly társadalmi feladatot látnak el, mégpedig a hátrányos helyzetben lévő és arra szociálisan rászoruló gyermekek oktatását. Nem név szerint kívánunk itt bárkit megjeleníteni, hanem egyszerűen erre a megoldandó problémára kívánjuk felhívni a figyelmet, hogy nagyon komoly társadalmi problémákkal állunk szemben, amelyekre ezek az egyházközösségek igyekeztek választ adni és gondot fordítani.

A mellékleteknek köszönhetően látjuk azokat a felsorolásokat, amelyek alapján azt is látjuk, hogy ezen intézmények egy része – nem mindenki, de egy része – kikerül a felsorolásból, tehát veszélybe kerül az a nagyon fontos feladat, amit ők ellátnak. Ezért arra jutottunk, hogy beadunk egy olyan módosítást, amelynek az a lényege, hogy azok az egyházi közösségek, amelyek szociális, egészségügyi, közművelődési, közoktatási és felsőoktatási intézményeket tartottak fenn, és 2012. január 1-je előtt egyházként működtek, de 2012. január 1-je után már nem fognak, azoknak egy olyanfajta költségvetési támogatást nyújtson az állam, amivel tulajdonképpen ezt a tevékenységet továbbra is fenn tudják tartani. Erre irányul ez a módosító javaslat, ami szerintem nagyon fontos problémára adhatna egyfajta választ.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Az előterjesztő álláspontját kérdezem.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Köszönöm szépen. Nem támogatjuk. Nem megkerülvén a problémát, azok az egyházak, amelyek bizonyos okoknál fogva kikerülnek az egyházi státusból – vagy más státusban vannak – és ilyen intézményfenntartók, akkor mindezeknél a folyamatos működés is minden területen biztosítandó, de ez a költségvetési törvény vitáját képezi. Azt gondolom, hogy miután az egyházi törvényről van szó, ez fordítva nem működik, most pedig a költségvetési törvény vitáját nem kívánom megelőlegezni.

ELNÖK: A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Mi sem támogatjuk, de néhány mondatot szólnék róla. Természetes, amit képviselő asszony felvetett, az nagyon akut probléma, ezt valahol valamilyen szinten kezelni kell, de így, generálisan, hogy az összes oktatási vagy szociális intézményt fenntartó egyház, így azért nem elfogadható, hogy a továbbiakban is kvázi egyházi kiegészítő normatívát kapják, mert például – de ez valószínűleg nem tartozik a bizottság profiljába – a szociális intézményi ellátórendszerrel rémtörténeteket tudnék mesélni. A korábbiakban kht.-k, alapítványok, önkormányzatok egyik napról a másikra fiktív egyházakat alapítottak, és ugye, kapják a szociális intézményeik után az egyházi kiegészítő normatívát, ami most már évente 5-6 milliárd forint pluszkifizetést jelent az állami költségvetésnek, teljesen indokolatlanul.

Tehát gyakorlatilag értve azokat a problémákat, amelyeket fel tetszett vetni, meg ismerjük is, hogy konkrétan esetleg mely egyházak vannak a háttérben, de itt például a szociális intézményi ellátórendszerünkben egészen más a helyzet. Bizniszegyházak alakultak tömegesen, amelyeket viszont a törvényalkotó nyilvánvalóan nem akar benntartani a rendszerben. Ez viszont generálisan az összes ilyet, a december 31-én meglévő egyházakat, mindenkit benntartana a rendszerben.

Tehát ez így nem igazán kezelhető, amellet, hogy amit fel tetszett vetni, azt mindenképpen kezelni kell. Egyébként teljesen zárójelben, nem hivatalosan jegyzem meg, hogy mi lenne akkor, ha például a megnyitott egyházi listákhoz konkrétan, név szerint javasolnának módosító javaslatot egy-két egyház vonatkozásában, hogy ezeket kérik felvenni. Mondhatnám, hogy ez nem hivatalos kormányzati álláspont, csak minthogy valamelyest azért ismerem a törvényjavaslatot, nem tudom, ez így nem lenne-e kezelhető, de ezt abszolút zárójelben jegyeztem meg. Tehát ez a megfogalmazás viszont így nem, ez teljes mértékben a törvényjavaslat koncepciójával megy szembe, ami azért valamilyen szinten mégiscsak megpróbál rendet tenni az egyházak meg az egyházi intézményfenntartók körében.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Ágnes, parancsolj!

OSZTOLYKÁN ÁGNES (LMP): Nagyon köszönöm. Nagyon meglepett ezzel a javaslattal, de nagyon kíváncsi lennék akkor Lukács képviselő úr véleményére.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Nekem az a véleményem, hogy az, amire ön gondolt és ki nem mondta, az valóságos, létező probléma, és mindenképpen támogatandónak tartom, de nem az egyházi törvény keretében. Szerintem lesz arra megoldás, amire ön gondolt. *(Osztolykán Ágnes: Ezt most én nem értem.)*

Tehát ha egy rendkívül hasznos társadalmi tevékenységet folytató oktatási tevékenységre valamiért egy olyan egyházat alapítottak, amely semmilyen körülmények között, semmilyen feltételnek, az új egyházi törvénynek nem felel meg, de maga a

tevékenység társadalmilag is nagyon hasznos és támogatandó, akkor azt gondolom, hogy azt a kérdést, amire ön gondolt, meg kell oldani, viszont nem az egyházi törvény keretében. De ha továbbra is azt kívánjuk támogatni, hogy megkerülő utak jöjjenek létre, és ne nézzünk szembe valóságos problémákkal, akkor persze ezen törvény keretében kell támogatni, ha viszont az az álláspontunk, hogy társadalmilag rendkívül hasznos tevékenységet folytató oktatási intézményt meg kell menteni, akkor azt gondolom, nem ennek a törvénynek a keretében kell megtenni.

ELNÖK: Van-e további kérdés, hozzászólás, vita? *(Nincs jelzés.)* Én hozzászólnék. Ez a javaslat nem jó, mert mi egy akut problémát akarunk megoldani, nem pedig egy, a pénztelenségből fakadó kerülőutat hosszú távon fenntartani, és ez a baj. Tehát most nem akarom megint a 8 éves előző kormány rituális rugdosását elvégezni, de a pénztelenség... A jó szándékú emberek, Derdák szándékait nem vonom kétségbe, nem tudom megítélni, hogy mennyire buddhisták. Azt, hogy jót akarnak, tanítani akarják a cigánygyerekeket, azt elismerem, de nem ez a jó megoldás.

Tehát szívesen támogatnék egy olyan javaslatot, ami majdnem hogy szöveg szerint ez, de – mint oktatási bizottság – elhagynám belőle a szociális, egészségügyi, közművelődési és felsőoktatási feladatokat. A felsőoktatásit más okok miatt, mint a többiekét, mert más a feladatvállalás és a velük szemben meglévő kötelezettségünk. Tehát akár javasolom is, hogy bizottságiként vigyünk egy olyan javaslatot, ami úgy szólna, hogy „2011. december 31-én nyilvántartásban szereplő, a (7) bekezdés szerint átalakuló egyházak az általuk e törvény kihirdetésekor fenntartott közoktatási intézmények fenntartásához az egyházi célú költségvetési támogatással azonos mértékű költségvetési támogatásra jogosultak 2012. július 30-áig.”, tehát a tanév végéig. Bízom benne, hogy addig megszületik az új közoktatási törvény. Van egyfajta felelősségünk, hogy a tanév közben ezzel a törvénnyel se hozzunk létre exlex állapotot, és szerintem ebben az esetben mondhatjuk azt jó lelkiismerettel, hogy nem kényszerítünk rá a törvénnyel egyetlen fenntartót sem az intézmény átszervezésére, a tanév végéig az eddigiekkel megegyező finanszírozást biztosítunk nekik. Remélem, addig lesz a közoktatási törvény, és ott rendeződik ez a dolog.

Nem mentettük meg ezzel az intézményeket, csak levegőt adtunk nekik a tanév végéig. Levegőt arra, hogy ezt a vitát az államtitkársággal, a tárcával lefolytassák úgy, hogy ne kényszerüljenek a tevékenységük azonnali, januári bezárására.

(Jelzésre.) Ágnes, László, József, ha jól láttam.

OSZTOLYKÁN ÁGNES (LMP): Köszönöm szépen. Egyet tudok érteni elnök úr javaslatával, de mi lenne, hogyha a 2012. július 30-a helyett úgy fejeznék be a mondatot, hogy... *(Elnök: 2022. – Derültség.)* Nem, hanem hogy az új közoktatási törvény megszületéséig. Azért is mondom ezt, mert folyamatosan azzal érvel nekem – és azzal érvelt eddig is – Lukács képviselő úr, aki sajnos most kiment, hogy ezt a problémát, ezt a meglévő problémahalmazt nem itt kell kezelni, hanem a közoktatási törvényben, merthogy itt nagyon komoly normatívakérdésekről van szó. Akkor viszont, mivel az egyháztörvény egy nagyon gyors folyamat útján, de előttünk áll, amíg a közoktatási törvény hollétéről vagy arról, hogy hol tart, nagyjából egyikünknek sincs fogalma, lehetne-e az, hogy azt mondjuk, hogy az új közoktatási törvény megszületéséig vagy hatályba lépéséig.

ELNÖK: László, parancsolj!

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Az elnök úr által felvetett javaslattal kapcsolatban azt mondanám, hogy ha ebben az irányban haladunk tovább, akkor vagy 2012. augusztus 31-e legyen, merthogy a tanév vége, a szorgalmi időszak júniusban zárul, de akkor

egy lyuk keletkezne. Vagy, ha Ágnes javaslatát fogadjuk el, akkor meg egyértelműen az új oktatási törvény hatályba lépése legyen, mert a megszületése valamikor megtörténik, de az nem a hatályba lépés időpontja. Amennyiben ezt a javaslatot fogjuk esetleg továbbvinni.

ELNÖK: József!

MICHL JÓZSEF (KDNP): Elnök úr javaslatát én is támogatni tudom, azzal egészíteném ki, hogy azért is jó ez – augusztus 31-ével persze –, mert valóban azok az iskolák akkor ezt a tanévet nyugodt szívvel végig tudják vinni, és arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy jelenleg is vannak olyan közoktatási intézmények, amelyek nem állami és nem egyházi fenntartásúak, és mégis kapnak állami kiegészítő normatívát. Tehát azt gondolom, hogy ennek a lehetőségét ne vegyük el, és én így értettem Lukács Tamás által ennek a kérdésnek a költségvetési törvényhez való kapcsolását. Mert akkor lesz lehetőségük ezeknek; ha annyira jók, ha annyira nagy az igény rájuk, és ha jó munkát végeztek, vagy ha olyan munkát végeznek, amit úgy ítél meg az állam, hogy szüksége van erre a feladatellátásra ott helyben, akkor miért ne tenné meg, hogy támogatja ezeket az ez után már civil szervezetként működtetett, fenntartott iskolákat.

A harmadik pedig az, hogy a közoktatási törvényhez való kapcsolódást nem igazán értem, mert annak lesz egy olyan része, ami a finanszírozással foglalkozik. Itt vitatkoztunk sokat arról, hogy nagy valószínűséggel úgy fog kinézni a dolog, hogy ha mondjuk a béreket teljes egészében az állam finanszírozza, akkor nagyjából ugyanott vagyunk, mint most az egyházi finanszírozásnál, tehát majdnem a teljes összeget azok az intézmények is meg fogják kapni. Tehát azt gondolom, hogy jól van ez így, ezzel a bizottsági módosítóval egyet tudok érteni.

ELNÖK: Köszönöm. Valószínűleg ennek nem itt van a helye, hanem a zárórendelkezéseknél, mert itt csúnya. Nem? Tehát nem a (8) bekezdéséhez, hanem valahol a zárórendelkezéseknél kellene ennek megtalálni a helyét, ami visszautal erre.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Elnézést kérek, a 39. § (8) bekezdés tárgyaljuk, ezek az átmeneti és zárórendelkezések.

ELNÖK: Itt is vagyunk, akkor bocsánat, visszavonom, akkor jó helyen van.

Értem, Ágnes, amit mondasz, hogy az új közoktatási törvény elfogadását követő tanév kezdete lenne a legmegnyugtatóbb, én mégis ezt a konkrét dátumot látom olyannak, ami mögé biztosan a parlamenti többséget meg tudjuk szerezni.

(Jelzésre.) Tamás!

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Zárójelben: ha készül a bizottsági módosító, ahhoz annyi zárójeles megjegyzésem hadd legyen, tehát mindössze azokra az intézményekre vonatkozik, amelyekkel a kormány addig az időpontig nem köt külön megállapodást, de ez nyilván az alanyi kör.

ELNÖK: Még egyszer kérném!

LUKÁCS ZOLTÁN (MSZP): Azokra az intézményekre vonatkozik, amelyekkel eddig az időpontig a kormány nem köt külön megállapodást.

ELNÖK: Kérlek, ebben segíts nekünk, a 76-os javaslat törzsrészét kellene megnézni. Tehát azt mondja, hogy december 31-én nyilvántartásban szereplő, tehát most nyilvántartásban van.

LUKÁCS ZOLTÁN (MSZP): Tehát ha intézményfenntartó egyházzal van szó, és most csak az oktatásról beszélünk, ha egyházi státust kap, megy tovább az oktatás. Ha nem kap egyházi státust, ez viszont nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy...

ELNÖK: Hogy szerződés van velük.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Tehát nyilván a törvényi védelem csak azokra kell hogy vonatkozzon, akikkel nem köt megállapodást.

ELNÖK: Segítsetek nekünk ezt definiálni. Tehát mi erre a harmadik csoportra vonatkozóan akarjuk a tanév végéig a finanszírozást garantálni. *(Dr. Lukács Tamás: Így van.)* Ezt kellene akkor megint ugyanazzal a metódussal, hogy – *(Pósán Lászlóhoz:)* László, rendben? – a konkrét szöveget kellene akkor Fedor Tiborral, illetve Lukács Tamással egyeztetni. Itt mi most a tartalomról döntünk, tehát akkor erre a harmadik körre vonatkozik, amely nem marad egyház, illetve nincs velük külön szerződés a törvény mellékletében felsorolva, hanem a maradék, nekik is a tanév végéig a most érvényes finanszírozást garantálja az átmeneti rendelkezés.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Bocsánat, csak megkérdezném, hogy körülbelül milyen nagyságrendről beszélünk. Itt a minisztérium részéről azt mondják, hogy az ő ismereteik szerint körülbelül három olyan egyház lehetséges, amelyik oktatási intézményfenntartó, és kikerülhet. Tehát szerintem ez kezelhető megállapodásokkal, de ha nem, akkor legyen biztosíték erről.

ELNÖK: Mi kértünk tájékoztatást a tárcától erre vonatkozóan, hogy hány ilyen intézmény lehet. Még nem kaptuk meg ezt a levelet? *(Edelényi Zsuzsánna: A NEFMI-től kértük, még nem jött meg.)* A NEFMI-től kértük, tehát nem a KIM-től, de még nem kaptuk meg. Az elv mindazonáltal szerintem vállalható jó lelkiismerettel. *(Dr. Lukács Tamás: Egyetértek.)*

Tehát kérem, hogy döntsünk erről a bizottságról, amiben a tanéves verzió marad benne. Aki támogatja, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm, egyhangúlag támogattuk.

Kérem, döntsünk az eredetiről is, Szabó Timea, Scheiring Gábor és Osztolykán Ágnes javaslatáról. Ágnes, kívánsz még erről vitatkozni?

OSZTOLYKÁN ÁGNES (LMP): Nem.

ELNÖK: Aki támogatja az eredeti javaslatot, most szavazzon! *(Szavazás.)* 4 igen szavazat. Ki van ellene? *(Szavazás.)* 8 nem szavazat. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* 5 tartózkodás.

A 86. javaslat következik.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Támogatjuk. *(Dr. Hiller István: Itt szeretnék szólani.)*

ELNÖK: Parancsolj!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Azt nem értem, hogy miközben itt olyan módosításról van szó, amelyekhez hasonló – nem ugyanolyan, de jellegében hasonló – nagy számban szerepel, hogy miért pont erről szavazunk.

ELNÖK: Miért pont erről szavazunk? *(A bizottság munkatársával tanácskozik.)* A magyarázat – vagy a magyarázkodás – úgy hangzik, hogy ez az az egyház, amivel kapcsolatban a bizottságunkhoz levél érkezett – a tagoknak kiosztottuk, ott van előttek –, és amivel kapcsolatban a nekünk szóló levélben az érintett egyház leírja, hogy ő intézményt tart fenn. A többről nem tudjuk, ez jelzi, ezért tűztük magunk elé. Tehát ez a magyarázat. Lehet, hogy a többi is tart fenn ilyet, de a többi nem szólt. De ha kívánjátok, a többit is tárgyalhatjuk. Tehát a 86. pont.

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP): Az előterjesztő támogatja.

ELNÖK: Az előterjesztő támogatta Csöbör Katalin javaslatát. A kormány álláspontját kérdezem.

DR. FEDOR TIBOR főosztályvezető (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Erre mondanám azt, hogy én személy szerint egyetértek vele, de nincs ezzel kapcsolatban kialakult kormányzati álláspont a jegyzékekkel kapcsolatban. Mondom, én személy szerint egyetértenék vele, hogyha már szóba került itt, például a Biblia Szól Egyháznak oktatási intézménye van, két nap alatt 2000 aláírást szedett össze, tehát úgy gondolom, hogy megfelel a feltételeknek, de ez a személyes szakmai álláspontom.

Köszönöm.

ELNÖK: Van-e kérdés, észrevétel, vita? *(Nincs jelzés.)* Szavazunk. Aki támogatja Csöbör Katalin módosító javaslatát, kérem, most szavazzon. *(Szavazás.)* Köszönöm. Aki ellene van? *(Szavazás.)* 2 nem szavazat. Ki tartózkodott? *(Szavazás.)* 5 tartózkodás, tehát a bizottság többsége támogatta a javaslatot.

Van-e valakinek tudomása még olyan javaslatról, amit meg kell vitatnunk? *(Nincs jelzés.)* Nincs, akkor a napirendi pontot lezárom, a vendégeinknek a részvételt köszönöm.

Kérem az urakat, hogy Pósnán Lászlóval a három megbeszélte bizottsági javaslat szövegszerű egyeztetését végezzék el. Ki fogjuk e-mailben küldeni, mindenki ellenőrizze, hogy az-e, amire gondolt. De már újból nem jövünk össze szavazni róla.

Egyebek

Az egyebek keretében van-e valakinek bejelentenivalója? *(Nincs jelzés.)* Ha nincs... *(Dr. Kolber István: A nyár előtt lesz még bizottsági ülés? – Edelényi Zsuzsánna: A jövő héten hétfőn, 11 órakor.)* Tehát jövő hétfőn, 11-kor még találkozunk. A bizottsági ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 16 perc)

Pokorni Zoltán
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Szoltsányi V. Katalin